

Kinnitatud

TLÜ ühiskonnateaduste instituudi nõukogu otsusega 04.10.2016.

Muudetud TLÜ ühiskonnateaduste instituudi nõukogu otsusega 19.11.2019

Tallinna Ülikool
Ühiskonnateaduste instituut
Sotsioloogia suund

ÜLIÕPILASTÖÖDE KOOSTAMISE JA KAITSMISE JUHEND

Tallinn
2019

SISUKORD

1.	3
1.1	3
1.2	4
1.3	5
1.4	5
1.5	7
1.6	10
2.	11
2.1	11
2.2	13
2.3	14
2.4	14
2.5	15
2.6	16
2.7	16
3.	17
3.1	18
3.2	18
3.3	19
3.4	20
3.5	22
3.6	25
4.	26
4.1	26
4.2	28
4.3	29
4.4	30
4.5	31

LISAD

1. ÜLDISED NÕUDED JA JUHISED BAKALAUREUSETÖÖDELE

Bakalaureuseastme õppekava (180 EAP mahus) lõpetamine toimub bakalaureusetöö (12 EAP) koostamise ja kaitsmisega. Bakalaureusetöö kaitsmisele pääsemiseks on üliõpilane kohustatud läbima õppekava, st kõik bakalaureuseastme õppekavas olevad ained peavad nõutud mahus olema sooritatud ning summaarselt kogutud vähemalt 168 EAP.

Bakalaureusetööl peab olema juhendaja. Bakalaureusetööde teemad ja juhendajad kinnitatakse vastavalt TLÜ akadeemilisele kalendrile oktoobrikuus Ühiskonnateaduste Instituudi (ÜTI) poolt täpsustatud tähtajaks ÜTI direktori korraldusega. Bakalaureusetöö valmimise protsess juhendaja ja teema valimisest bakalaureusetöö kaitsmiseni on järgmine:

- 1) lõputöö teema ja juhendaja kinnitamine kolmanda õppeaasta sügissemestril;
- 2) lõputöö esitlemine bakalaureuseseminaris kolmanda õppeaasta sügissemestril;
- 3) õppekava kuraatoriga kooskõlastatud avalduse esitamine lõputöö teema ja juhendaja deklareerimiseks ÕISis (vt Lisa 7) ÜTI poolt määratud tähtajaks;
- 4) ÜTI direktori korraldus lõputöö teema ja juhendaja määramiseks;
- 5) lõputöö esitamine elektroonselt (pdf) ÜTI poolt määratud tähtajaks.
- 6) algmaterjalide ja ideede originaalsusse ning viitamise korrektsuse kontrollimiseks üliõpilastöodes kasutab ÜTI plagiadituvastusprogrammi URKUND. Üliõpilane laeb tähtajaks oma lõputöö ja enda ning juhendaja poolt digiallkirjastatud autorideklaratsiooni/lihtlitsentsi vastavasse Moodle pesasse. Kui üliõpilase ja juhendaja allkiri autorideklaratsioonile/lihtlitsentsile antakse paberkandjal, siis pikeneb esitamise tähtaeg järgmise tööpäeva kella 10.00-ni.
- 7) infot Moodle pesa kohta jagavad õppenõustajad.
- 8) Moodle saadab lõputöö automaatselt plagiadituvastusprogrammi Urkund. Raport tulemusega tehakse kättesaadavaks kaitsmikomisjoni liikmetele.

Käesolev juhend keskendub eelkõige bakalaureusetööde koostamise, vormistamise ja kaitsmise nõuetele ÜTI sotsioloogia suunas. Lisaks on lõpetajal väga soovitatav tutvuda ka Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskirja (ÕKE) vastavate sätetega (7. peatükk, Lõputöö kaitsmine ja lõpueksami sooritamine).

1.1 Bakalaureusetöö eesmärk

Bakalaureusetöö annab üliõpilasele võimaluse keskenduda mingi aktuaalse sotsioloogilise probleemi iseseisvale uurimisele. Bakalaureusetöö eesmärgiks on toetada üliõpilase oskuste väljakujunemist uurimistöö teostamise ja akadeemilise tekstiloome alal. Töö edukas sooritamine on tõenduseks, et üliõpilane on omandanud õppekava ja bakalaureusetöö väljunditena määratletud oskused ja teadmised ning suudab nendele tuginedes tähtaegselt kavandada ja teostada analüütilise, teaduslikel uurimismeetoditel põhineva uurimistöö.

Bakalaureusetöö suuline kaitsmine õpetab üliõpilast oma tööst suulise ja visuaalse ettekande tegemist ning väitluses oponendiga selle kaitsmist.

1.2 Juhendaja ja teema valimine ja projekti koostamine

Bakalaureusetööde juhendajateks on reeglina ÜTI sotsioloogia suuna õppejõud, RASI (Rahvusvaheliste sotsiaaluuringute keskus) teadurid või doktorandid. Sotsioloogia eriala bakalaureusetöö juhendajal peab olema vähemalt magistrikraad või sellega võrdsustatud kvalifikatsioon (soovitavalt sotsioloogia erialal). Bakalaureusetöö juhendaja leidmiseks võib üliõpilane pöörduda õppekava kuraatori või vastava valdkonnaga tegeleva õppejõu/teaduri poole. Iga õppeaasta alguses pakuvad ÜTI sotsioloogia suuna õppejõud/teadurid/doktorandid välja teemavaldkonnad, mille hulgast on üliõpilastel võimalik valida endale sobiv teema (loetelu leitav ÜTI kodulehel). Lõputöö teema aitab täpsustada juhendaja. Lõputöö teema ja juhendaja kinnitamiseks esitab üliõpilane ÕIS-s vastava avalduse (vt. Lisa 7). Avaldus esitatakse kolmanda õppeaasta sügissemestril ÜTI direktori korraldusega määratud kuupäevaks. Pärast avalduse esitamist kooskõlastab õppekava kuraator bakalaureusetöö teemad ja juhendajad õppejuhiga ning need kinnitab ÜTI direktor oma korraldusega.

Potentsiaalsel juhendajal on õigus keelduda üliõpilase poolt valitud teemat juhendamast, kui juhendatavate tööde arv ületab koormuse või juhendaja ei tunne ennast antud valdkonnas piisavalt pädevana.

Üliõpilasel on õigus taotleda juhendaja vahetamist, esitades ÕIS-s vastav põhjendatud taotlus, millel on nii endise kui uue juhendaja nõusolekud (ja uue teema nimetus). Juhendaja vahetuse vajaduse otsustab ÜTI direktor.

1.3 Juhendamine

Bakalaureusetöö on üliõpilase iseseisev uurimistöö. Juhendaja roll on nõustav ja suunav. Juhendaja roll jõustub, kui juhendaja ja teema on direktori korraldusega kinnitatud. Peale teema kinnitamist on soovitatav sõlmida juhendaja ja üliõpilase vaheline kirjalik juhendamiskokkulepe (näidis lisas 5). Juhendaja abistab üliõpilast vastavalt eelnevalt kokkulepitud ajagraafikule teema valikul, uurimisprobleemi ja hüpoteeside/uurimisküsimuste sõnastamisel, aitab valida meetodikat, soovitab kirjandust, kontrollib töö vastavust sisulistele ja vormilistele nõuetele. Juhendajapoolne juhendamise/konsulteerimise aeg hõlmab ka töö läbilugemiseks kuluvat aega.

Juhendajal on õigus lõpetada üliõpilase juhendamine, kui üliõpilane ei pea kokkulepitud tähtaegadest kinni, rikub uurimistöö eetikanõudeid (vt. [ISA eetikakoodeks](#)) või eirab juhendajapoolseid soovitusi. Juhendamise lõpetamisest tuleb üliõpilast ja õppekava kuraatorit kirjalikult teavitada. Töö lõppvariant tuleb juhendajale esitada kokkuleppel juhendajaga piisava ajavaruga, et juhendaja jõuaks enne kaitsmisele esitamist tervikliku töö läbi vaadata. Juhendaja annab omapoolse nõusoleku töö esitamiseks kaitsmisele ja kinnitab seda allkirjaga töö tiitellehe pöördel või elektrooniliselt.

Juhendaja esitab lõputöö kaitsmisel oma hinnangu – kohapeal suuliselt või üks päev enne kaitsmist kirjalikult. Hinnangu andmisel lähtub juhendaja bakalaureusetööle kehtestatud hindamiskriteeriumitest (lisas 3).

1.4 Uurimistöö liigid ja sisulised nõuded

Lõputöö on reeglina empiiriline uurimus, lubatud on ka teoreetilised uurimused.

Empiirilises uurimuses esitatakse teiste autorite teoreetiliste käsitluste või empiiriliste uurimuste analüüsile tuginedes oma teoreetiline positsioon, püstitatakse hüpoteesid/

uurimisküsimused ja viiakse nendest lähtuvalt läbi andmete kogumine ja analüüs või olemasolevate andmete analüüs. Empiiriliste tööde puhul peab autor väga täpselt ja põhjalikult kirjeldama kasutatud meetodeid ja andmeid.

Teoreetilises uurimuses töötatakse olemasolevate teoreetiliste käsitluste ja/või uuringute baasil välja omapoolne lähenemine uuritavale probleemile, analüüsides kriitiliselt ja võrdlevalt erinevaid käsitlusi. Empiirilist informatsiooni esitatakse ainult siis, kui see on vajalik teoreetilise lähenemise selgitamiseks. Teoreetiline uurimus ei tohi piirduda ainult allikate refereerimisega ja kirjeldamisega, vaid peab sisaldama nende analüüsi ning väljendama autoripoolseid tõlgendusi ja seisukohti.

Lõputöös võib kasutada nii kvantitatiivseid kui kvalitatiivseid analüüsimeetodeid.

Kvantitatiivse lähenemise korral tuleb üliõpilasel uurimisküsimustest, töö teoreetilistest alustest ja empiirilisest taustast lähtuvalt püstitada hüpoteesid. Analüüsimeetodite kirjeldus peab selgitama, mida on kavas teha: milliseid tunnuseid (sõltuv, sõltumatu(d)) kasutatakse ja millisele uurimisküsimusele/hüpoteesile selle kaudu vastus saadakse. Andmeanalüüsi struktuur järgib hüpoteeside loogikat. Töös kirjeldatakse tabelites ja/või joonistes esitatud tulemused (sh olulisustõenäosuste näitajad) ning tehakse järeldused hüpoteeside kehtimise kohta (ka negatiivse tulemuse korral). Arutelu või kokkuvõtte osas seostatakse tulemused töö teoreetilise raamistiku ning varasemate uuringutega. Tabelid ja joonised esitatakse töö põhiosas või vajadusel lisana.

Kvantitatiivse andmeanalüüsi puhul on nõutav järgmiste statistiliste meetodite valdamine ja rakendamine:

- sagedustabelite ja risttabelite analüüs (hii-ruut või jääkide analüüs);
- keskmiste võrdlemine ja korrelatsioonanalüüs (nt t-test, ANOVA, Post-hoc testid, Pearson, Spearman).

Valik tehakse vastavalt konkreetsele andmestikule, püstitatud uurimisküsimustele ning hüpoteesidele. Kasutada võib ka keerukamaid analüüsimeetodeid (regressioon, faktoranalüüs, klasteranalüüs, jm), kui see on uurimisküsimusest tulenevalt põhjendatud. Sellisel juhul peab üliõpilane nende meetodite põhimõtteid valdama. Kindlasti peab tulemusi kontrollima statistilise olulisuse testidega vm statistilist olulisust hindavate meetoditega.

Kvalitatiivse lähenemise korral on uurimisküsimused fokusseeritud, loogiliselt välja arendatud uurimisprobleemist ning kooskõlas töö eesmärkidega. Andmete kogumise ja analüüsimise meetodid on valitud tulenevalt uurimisküsimustest, vastavaid valikuid on töös põhjendatud, kriitiliselt hinnatud (sh hinnang enese rollile uurijana ja eetikale) ning kirjeldatud nii, et on võimalik aru saada materjali kogumise ja analüüsimise protsessist. Kasutatud meetodite kirjelduses tuleb keskenduda oma tegevuse selgitamisele, viidetest varasemale kirjandusele on vajalikud vaid need, mida on otseselt vaja enda argumentide toetuseks. Kodeerimisprotsessi ja analüüsi käiku tuleb põhjalikult kirjeldada, tuues võimaluse korral lisas ära koodipuu, kodeerimisjuhend vms struktureeritud analüüsi protsessi selgitus.

Andmete analüüsi esitus on loogiliselt struktureeritud, süstemaatiline, mitmekülgne ning põhjalik ja järgib valitud meetodile omast esitusviisi (nt intervjuutsitaatide esiletoomine jms). Analüütiline osa ei või olla vaid andmeid (nt intervjuumaterjali) ümberjutustav või triviaalne, vaid analüütiline: keskendudes uurimuse fookuses oleva(te)le protsessi(de)le/nähtus(t)ele, tuues esile analüüsis leitud kesksed kategooriad ja neid mõjutavad tegurid, seoseid erinevate kategooriate vahel jne. Sõltuvalt töö spetsiifikast on tulemuste esitamiseks soovitatav kasutada sobivaid visualiseerivaid ja koondavaid esitusviise: leitud tüpoloogiad koondavaid tabeleid, protsesside-vahelisi seoseid väljendavaid joonised vms.

Arutluse/kokkuvõtte osas seostatakse enda järeldused analüütiliselt varasemate uuringute ja teoreetiliste käsitlemustega: neid omavahel võrreldes, kriitiliselt hinnates. Sõltuvalt tööst tuuakse kvalitatiivse uurimuse puhul sedalaadi arutlust vahel juba analüütilisse ossa, kui varasem teoreetiline käsitus võimaldab analüüsivat materjali sisukamalt tõlgendada.

1.5 Bakalaureusetöö kaitsmine

Lõputöid kaitstakse ÜTI sotsioloogia õppesuunas direktori korraldusega kinnitatud komisjoni ees avaliku kaitsmisena, vastavalt käesolevas juhendis kirjeldatud avaliku kaitsmise käigule.

Bakalaureusetööde kaitsmiskomisjoni kuulub vähemalt 50 protsenti doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga õppejõude/teadureid. Kaitsmiskomisjon on

otsustusvõimeline, kui kaitsmisel viibib vähemalt 2/3 selle liikmetest (sh esimees). Kaitsmised toimuvad TLÜ akadeemilise kalendri kohaselt ÜTIs kinnitatud kuupäevadel.

Bakalaureusetöö tuleb esitada ÜTI-s kinnitatud tähtjaks elektrooniliselt Moodles. Töö esitamistähtaeg määratakse vastavalt TLÜ akadeemilises kalendris märgitule (tavapäraselt kolm kuni neli nädalat enne kaitsmisi).

Bakalaureusetööde eelkaitsmist ei toimu, kaitsmiseks valmistatakse bakalaureuse-seminaril. Bakalaureusetöö kaitsmisele lubamise otsustab sotsioloogia suuna õppejõudude koosolek lähtudes bakalaureusetööle kehtestatud miinimumnõuetest. Lõputöö tagasilükkamisel on võimalus esitada edasiarendatud töö uuesti järgmisel semestril. Üliõpilasel on õigus saada informatsiooni tagasilükkamise põhjuste kohta. Pärast lõputöö kaitsmisele lubamist registreerib õppenõustaja üliõpilase õppeinfosüsteemis lõputöö kaitsmiseks.

Lõputöö retsensendi määrab vastava õppekava kuraator konsulteerides vajadusel juhendajaga. Lõputööle antakse hinnang kirjaliku vormikohase retsensiooniga. Retsensioon sisaldab hinnangut lõputöö nõuetele vastavuse kohta. Retsensent ei anna tööle hinnet.

Bakalaureusetööde retsensentidele kehtivad samad kvalifikatsiooninõuded, mis juhendajatele, sotsioloogia õppejõudude koosoleku otsusel võidakse retsensendiks määrata ka edasijõudnud ja õpingutes edukas magistrant. Lõputöö on üks retsensent. Retsensent peab esitama retsensiooni, mis lähtub alapeatükis 1.6 ja lisas 3 kirjeldatud kriteeriumidest ning andma tööle oma hinnangu vastavalt ülikoolis kehtivatele hindamiskriteeriumitele. Retsensioon tuleb esitada õppenõustajale elektrooniliselt vähemalt kolm tööpäeva enne kaitsmiskuupäeva. Töö autorile edastatakse retsensioon e-kirja teel vähemalt üks tööpäev enne kaitsmiskuupäeva.

Lõputöö avalik kaitsmine toimub suulise ettekande ja väitluse vormis.

Kaitsmise käik:

1. Protseduuri juhataja, kelleks reeglina on kaitsmiskomisjoni juhataja, kuulutab kõigi kohal viibijate ees välja kaitsmise alguse ja tutvustab kaitsmis(t)e päevakava.
2. Protseduuri juhataja annab lõputööd kaitsvale üliõpilasele sõna oma töö tutvustamiseks.

3. Üliõpilane esitab oma ettekande, mille pikkus on 10-15 minutit. Autor annab ülevaate oma tööst keskendudes analüüsile, põhitulemustele ja järeldustele, soovitatav on oma ettekande illustreerimiseks kasutada projektoriga näidatavaid materjale. Slaidide koostamisel pidada silmas, et teksti esitataks pigem vähem ja suure tähesuurusega (miinimum 18 punkti). Võimalusel esitada ülevaatlikke jooniseid, graafikuid, tabeleid, skeeme jms.
4. Üliõpilase sõnavõtu lõppedes pöördub protseduuri juhataja retsensendi poole ning palub tal esitada lõputöö kohta oma arvamuse.
5. Retsensent esitab kokkuvõtlikult oma hinnangu bakalaureusetöö peamiste seisukohtade, töö teostamise taseme ja tulemuste kohta. Järgnevalt esitab retsensent küsimused. Kui retsensent kohal ei viibi, loeb protseduuri juhataja või tema poolt volitatud isik retsensendi kirjaliku arvamuse ja küsimused ette. Järgnevalt toimub arutelu kaitsja ja retsensendi (või viimase puudumisel protseduuri juhataja) vahel. Kokku kestab retsensendi sõnavõtt, kaitsja vastamine küsimustele ja arutelu 10–15 minutit.
6. Kaitsmisprotseduuri juhataja annab sõna komisjoni liikmetele küsimuste esitamiseks tööd kaitsvale üliõpilasele, arutelu jätkub üliõpilase ja komisjoni vahel.
7. Kaitsmisprotseduuri juhataja annab sõna kõigile kohal viibijatele küsimuste esitamiseks tööd kaitsvale üliõpilasele. Arutelu jätkub üliõpilase ja kohal viibijate vahel.
8. Sõna antakse töö juhendajale omapoolse seisukoha esitamiseks. Kui juhendaja ei viibi kohal, loeb tema kirjaliku seisukoha ette kaitsmisprotseduuri juhataja.
9. Üliõpilasele antakse võimalus lõpp- ja tänusõnadeks (komisjoni, retsensendi, juhendaja jt tänamine).
10. Protседuuri juhataja kuulutab lõputöö avaliku kaitsmise lõppenuks. Kogu protseduur ühe bakalaureusetöö kaitsmise kohta kestab 30–45 minutit.
11. Kaitsmiskomisjon hindab kaitstud töid kinnisel koosolekul samal päeval. Kaitsmiskomisjoni otsuse teeb teatavaks protseduuri juhataja nii üliõpilasele kui kõigile kohal viibijatele. Kui kaitsja ei saa kohal olla, siis saab ta hinde teada ühe tööpäeva jooksul ÕIS-s.

Bakalaureusetööd on hindelised. Bakalaureusetööde hinde määrab kaitsmiskomisjon. Hinde määramisel arvestab komisjon kirjaliku töö taset ja töö avalikku kaitsmist. Bakalaureusetöödele esitatavad hindamiskriteeriumid on esitatud punktis 1.6 ja lisa 3.

Lõputöö kaitsmisele mitteilumumine mõjuva põhjuseta võrdsustatakse hindega puudulik (F). Mõjuval põhjusel mitteilunud üliõpilase kohta tehakse protokollis märgi mitteilunud (MI). Mõjuvaks põhjuseks on haigus, õnnetusjuhtum.

Lõputööde teemad, autorite ja juhendajate nimed ning tööde resümeed lisatakse ÜTI kodulehele publikatsioonide loetellu. Hinnetele A ja B kaitstud lõputööde resümeed avaldatakse üliõpilase nõusolekul elektrooniliselt ÜTI kodulehel. Kaitstud bakalaureusetööd säilitatakse elektrooniliselt Tallinna Ülikooli repositooriumis.

1.6 Bakalaureusetööde hindamine

Tööde hindamisel lähtutakse allpool olevatest kriteeriumitest (üksikasjalikud hindamiskriteeriumid on esitatud lisa 3):

- Valitud teema erialane sobivus.
- Uurimisprobleemi aktuaalsus ja olulisus.
- Probleemipüstituse selgus, piiritletus ja uudsus; uurimuse eesmärgi ja uurimisküsimuste asjakohane määratlemine.
- Erialase kirjandusega töötamise oskus.
- Empiirilise materjali kogumise, töötlemise ja analüüsimise oskus, kasutatud uurimismeetodite valdamine.
- Töö terviklikkus: ülesehituse loogilisus ja eri osade omavaheline vastavus (pealkiri vs sisu, meetod vs töö eesmärk, sissejuhatus ja kokkuvõte vs sisu jne.), teoreetilise ja empiirilise osa omavaheline seostatus.
- Töö vastavus püstitatud eesmärgile.
- Töö keeleline (grammatiline, ortograafiline ja terminoloogiline) tase ja stiililine ühtsus.
- Töö vastavus nõutavale mahule ja vormistusnõuetele, korrektsus allikate kasutamisel ja viitamisel.
- Töös väljendatud seisukohtade esitamine ja argumenteerimine ning küsimustele vastamine avaliku kaitsmise käigus.

Töö peab olema teostatud kooskõlas [ISA eetikakoodeksiga](#).

2. BAKALAUREUSETÖÖ VORMISTAMINE

2.1 Bakalaureusetöö struktuur

Lõputöö koosneb reeglina järgmistest osadest, kusjuures iga konkreetse töö struktuur ja peatükkide pealkirjad koostatakse sisulistest kaalutlustest lähtudes:

Empiiriline uurimus:

- **tiitelleht** (kujunduse näidis vt. lisa 1);
- Tiitellehe pöördel tuleb esitada **autorideklaratsioon** (lisa 5);
- **resümee** – uurimuse eestikeelne lühikokkuvõte (maksimaalselt üks A4 lk, 1,0 reavahe), kus kirjeldatakse uurimuse eesmärgi, sisu ja tulemusi. Sellele lisatakse loetelu (5–15) võtmesõnadest, mis kõige enam iseloomustavad antud tööd. Töös mittesisalduvat informatsiooni resümeele ei lisata;
- **abstract** – uurimuse lühikokkuvõte ehk resümee tõlge, reeglina inglise keeles (võib olla ka saksa, prantsuse või vene keeles) koos pealkirja ja autori nimega (maks. 1 A4 lk, 1,0 reavahe);
- **eessõna** (soovi korral) – eessõnas on võimalik väljendada isiklikke põhjuseid uurimisteema valikuks, tänusõnu jms;
- **sisukord** – töö põhiosast tuleb sisukorras kajastada kõiki numeratsiooniga tähistatud pealkirju. Sisukorda lisatakse, kuid ei numereerita: sissejuhatus, kokkuvõte, kirjanduse loetelu, resümee, lühendite loetelu, lisad jm töö iseseisvad osad;
- **lühendite loetelu** (vajadusel) – töös kasutatavad lühendid ja märgised täissõnaliste väljendustega;
- **sissejuhatus** – autoripoolne teema valiku, teema aktuaalsuse ja käsitlemise uudsuse põhjendus; töö eesmärgi, uurimisküsimuste, kasutatavate teooriate, andmestiku ja meetodite lühikirjeldus. Sissejuhatuses antakse ka ülevaade töö struktuurist. Sissejuhatuses ei tooda ära teoreetilise ja empiirilise analüüsi käigus saadud tulemusi ja järeldusi; tekst ei tohiks sisaldada liigseid andmeid ega ületada 1/10 töö põhiosa mahust;
- **töö teoreetilise perspektiivi esitamine, varasematele uurimustele ning olulisematele teoreetilistele käsitlustele tuginedes** – antakse ülevaade uurimisteema varasematest teoreetilistest ja empiirilistest käsitlustest ning uuritava

valdkonna kontekstist, mille tulemusel täpsustatakse uurimisküsimused ja kvantitatiivse meetodi puhul püstitatakse ja põhjendatakse hüpoteesid. Iga hüpoteesi juures peab olema põhjendatud, millistele teoreetilistele käsitlustele või varasematele uuringutele see tugineb.

- **metoodika** –
 - kasutatud metoodika ja selle valiku põhjendus;
 - valimi koostamise ja andmete kogumise kirjeldus;
 - hüpoteesides/uurimisküsimustes sisalduvate põhimõistete operatsionaliseerimine;
 - kasutatud analüüsimeetodite kirjeldus ja põhjendus;
- **empiiriline uurimus** – uurimuse tulemuste (sh olulisustõenäosuse näitajate) kirjeldamine ja järelduste esitamine, nende seostamine töös käsitletud teoreetilise lähenemisega. Tulemused esitatakse tabelite või joonistena, kas põhitekstis või lisana. Kvantitatiivse meetodi puhul hinnatakse hüpoteeside kehtivust (ka negatiivset tulemust). Kvalitatiivsete meetodite puhul on oluline kesksete mõistete omavaheline haakumine ning nende seos empiirilise materjaliga;
- **järeldused ja arutus** – uurimistulemuste üle arutlemine, seostatuna varasemate uurimuste ja teooriatega. Sealjuures antakse hinnang, kuivõrd on suudetud realiseerida töö eesmärk ning mil moel tulemused vastavad eelnevalt püstitatud uurimisküsimustele. Hinnatakse tulemuste üldistatavust, sh uurija rolli, andmete kvaliteeti ja sobivust jms. Saadud tulemusi tuleb hinnata ka üldisemas kontekstis, mis võimaldab esile tuua autoripoolse panuse teema analüüsil.
- **kokkuvõte** – annab ülevaate töö tulemustest töö eesmärgist lähtuvalt, sealhulgas ka teoreetilisest ja metodoloogilisest panusest. Käsitleda tuleb võimalusi antud töö rakendusteks ning esitada visioon antud teema edasise uurimise perspektiivide ja probleemide kohta. Kokkuvõttes ei esitata uut infot ega liigseid andmeid ja see ei ületa 1/10 töö põhiosa mahust.
- **kasutatud allikate loetelu** – loetelu kõigist töös kasutatud ja viidatud materjalidest. Bakalaureusetöö puhul on nõutav minimaalselt 20 allikat. Soovitav on kasutada APA nõuete põhist viitamise korda, kirjanduse loetelu tuuakse ära tähestikulises järjekorras. Kaudviiteid tuleb vältida. Kui see pole kuidagi võimalik, tuleb tekstis esitada andmed algallika kohta. Viidete vormistuse kohta vt ka lisa 2.
- **lisad** – suuremahulised tabelid, joonised, väljavõtted allikatest (näiteks dokumenti-

dest), uurimismetoodika üksikasjalik kirjeldus jm andmed ja abimaterjalid, mis on vajalikud töö seisukohtade kinnitamiseks/illustreerimiseks, kuid oma mahu või sisu poolest hakkaksid teksti lugemist takistama. Iga lisa nummerdatakse ning alustatakse uuel lehelt.

Teoreetilise uurimuse puhul on nõuded ja töö ülesehitus üldjoontes samad kui empiirilise uuringu puhul. Teemaarendus koosneb probleemi varasemate käsitluste analüüsist kirjanduse põhjal, mis esitatakse loogiliselt järgnevate peatükkidena ja sisaldavad autori omapoolseid seisukohti.

2.2 Lehekülgede kujundus

Töö vormistamisel kasutatakse valget paberit formaadiga A4. Lehe servadest jäetakse 2,5 cm ülalt, alt ja paremalt; lehe vasakust servast on soovitatav jätta 3 cm.

Trükikiri: Times New Roman, tähesuurus 12 punkti.

Tekst trükitakse reavahega 1,5. Tabelite pealkirjades, jooniste allkirjades, pikkade tsitaatide puhul ja viidetes (v.a. viidete vahel) on soovitatav kasutada reavahet 1,0.

Lõputööd esitatakse köidetuna ja elektrooniliselt pdf-vormingus.

Töö iseseisvad koostisosad (peatükid, kokkuvõte, kirjanduse loetelu jne) algavad uuel lehelt. Kui pealkirjaga samale lehele ei mahu vähemalt kolm rida sellele järgnevat teksti, tuleb tekstiga alustada uuel lehelt.

Töö liigendatuse esiletoomiseks on soovitatav kasutada pealkirjade ees numeratsiooni kolme kõrgema taseme pealkirjade puhul (need tuuakse välja ka sisukorras), väiksemate alajaotuste puhul on pealkiri ülejäänud tekstist soovitatav eraldada rasvast ja/või kaldkirja kasutades (vt allpool näiteid erineva taseme pealkirjade vormistamise kohta). Töö pealkirjades sõnu “peatükk”, “punkt” jms ei kasutata.

2. UURIMUS KORTERIOMANIKEST

2.1 Kodu korterelamus

2.1.1 Kodu loomine ja kodutunne

Kõikide peatükkide ja teiste iseseisvate osade (sissejuhatus, kokkuvõte, lisad jne) pealkirjad kirjutatakse suurtähtedega, esimese taseme pealkirja ette on soovitatav jätta 4 reavahet, järele 2 reavahet. Alljaotuste (alapeatükk, punkt jm) pealkirjad kirjutatakse väiketähtedega (suure algustähega). Pealkirjade lõppu punkti ei panda, pealkirjad peavad olema lühikesed ning lakoonilised ja vastama töö sisule. Sõnade poolitamine ja lühendite kasutamine pealkirjas ei ole soovitatav.

NB! Oluline on järgida kogu töö lõikes ühtset vormistusstiili.

2.3 Töö maht

Bakalaureusetöö on iseseisev kirjalik uurimistöö mahuga 35-40 lehekülge (ilma tiitellehe, sisukorra, kasutatud kirjanduse ja lisadeta; 1 lk = 1800 tähemärki tühikuteta).

2.4 Keel ja stiil

Töö kirjutatakse eesti keeles, lisatakse kokkuvõte (abstract) reeglina inglise või saksa, prantsuse või vene keeles (vt ka ptk 2.1 Bakalaureusetöö struktuur). Õppejuhile esitatud ja kuraatoriga kooskõlastatud avalduse alusel võib lõputöö esitada valdkonnas enamkasutatavas võõrkeeles, sel juhul lisatakse eestikeelne pikem resüme.

Teadusliku töö kirjutamisel tuleb arvestada, et tekst oleks asjalik, kergesti mõistetav ja väljendused ühetähenduslikud. Hoiduda tuleks liigsest sõnavoolavusest ja tarbetutest kordustest, lohakast keelekasutusest, keerulistest lausekonstruktsioonidest ja mittevajalikest võõrsõnadest. Slängisõnavara kasutamine peab olema läbimõeldud (nt väljendamaks mingit nähtust, hoiakut vms kõnekamalt) ning see tuleb eristada muust tekstist jutumärkidega. Ka lakoonilisus mõtete edastamisel võib muuta teksti raskesti loetavaks. Kõneviis ja -vorm peavad olema ühtsed kogu töö ulatuses (näiteks kui

kasutatakse umbisikulist tegumoodi „*on käsitletud*”, „*töös analüüsitakse*”, siis tuleb seda kasutada järjekindlalt kogu töös).

Kvalitatiivse meetodi puhul tuuakse tavapäraselt tekstis ära tsitaate analüüsitud intervjuudest, mis eristatakse muust tekstist jutumärkide ja kaldkirjaga. Tsitaatide valik peab olema sisuliselt põhjendatud ning neid ei esitata rohkem kui vajalik.

Uurimismaterjali esitamise puhul (nt intervjuukatked) tuleb arvestada uuritavate anonüümsuse nõudest tulenevate piirangutega.

Soovitav on paluda kaasüliõpilastel või mõnel kolleegidel töö enne esitamist läbi lugeda ja seda kommenteerida. Kirjutamise käigus muutub tekst liiga tuttavaks, mistõttu vasturääkivused, puudulikud seletused ning kirjavead võivad jääda endale märkamata.

2.5 Viitamine

Töös tuleb viidata kõiki kasutatud allikaid. Plagiaat, ehk loomevargus, st teiste autorite andmete, tekstide, tsitaatide, jooniste, tabelite jms kasutamine nendele viitamata on lubamatu. Mõne teise uurimuse raames kogutud publitseerimata andmete kasutamisel/analüüsimisel oma töös peab olema luba andmete valdajalt või kaasautoritelt. Plagiaat võib ÕKE kohaselt tuua kaasa üliõpilase eksmatrikuleerimise. Enne kaitsmisele lubamist kontrollitakse kõiki lõputöid plagiadituvastussüsteemis URKUND.

Viitamine kasutatud allikale toimub vahetult selle lause järel, milles allikat kasutati, sulgudes autori, avaldamisaasta ja lehekülje lisamisega (näited vt lisa 2). Tsiteerimisel esitatakse sõna-sõnalt autori tekst, mis pannakse jutumärkidesse, väljajäetavad sõnad asendatakse nurksulgudes punktiiriga: [...]. Tsitaadis pole lubatud erinevatest kohtadest võetud lausekatkendeid liita üheks lauseks. Kui ühele ja samale allikale viidatakse ühel leheküljel enam kui üks kord, võib pärast esimest viidet kasutada järgmiste viidetena lühendit „*samas*“ või „*ibid.*“ (ld k *ibidem* – *samas* kohas), lisades lehekülgede nr. (näit: *samas*, lk 105). Samuti võib kasutada lühendit *op.cit.* (ld k viidatud teos – *opus citatum*).

Allikate nimekirjas esitatakse kõik materjalid, millele töös on viidatud, ja ainult need. Allikad esitatakse üldjuhul ühes nimekirjas, eristamata erinevat tüüpi väljaandeid. Juhul kui töö empiiriliseks materjaliks on kirjalikud materjalid (nt ajaleheartiklid, ametlikud

dokumendid), intervjuud, internetitekstid või raadio- ja televisioonisaated, tuleb viited empiirilisele materjalile esitada eraldi nimekirjana.

Teaduslikul publitseerimisel on kasutusel mitmeid erinevaid viitamise süsteeme, mille kohta on kerge leida näiteid raamatutest ning ajakirjadest. Käesoleva juhendi lisas toodud näited on tehtud ühe süsteemi järgi, mis on ÜTI sotsioloogia suuna üliõpilastööde vormistamisel soovituslik. Juhul kui kasutatakse mõnda teist süsteemi, tuleb seda teha järjekindlalt.

2.6 Joonealused märkused

Joonealustes märkustes võib esitada võõrkeeltest tõlgitud terminite ja tsitaatide algkuju ning muid lühikesi selgitusi, mis täiendavad põhitekstis esitatud mõttearendust.

2.7 Tabelid ja joonised

Tabelid ja joonised nummerdatakse jooksvalt ning paigutatakse teksti sisse peale vastavat viidet tekstis. Tabelitele kirjutatakse pealkiri (näit: *Tabel 1. Lõputööde teemad*) ja joonisele allkiri (näit: *Joonis 1. Üliõpilaste vanuseline jaotus*), vastava tabeli või joonise juurde. Kui autor kasutab kirjandusest pärinevaid jooniseid või tabeleid, tuleb algallikale viidata. Kui autor kasutab enda tehtud arvutusi, tuleb kasutatud allikana viidata andmete algallikale ja enda arvutustele (näit: *Allikas: ETU 2016, autori arvutused*).

3. ÜLDISED NÕUDED JA JUHISED MAGISTRITÖÖDELE

2-aastase magistritaseme õppekava (kokku 120 EAP mahus) lõpetamine toimub magistritöö koostamise ja kaitsmisega. Magistritöö mahuks on 24 EAP. Magistritöö kaitsmisele pääsemiseks on üliõpilane kohustatud läbima õppekava, s.t. kõik õppekavas olevad ained peavad nõutud mahus olema sooritatud.

Magistritöö on iseseisev kirjalik uurimistöö. Magistritööl peab olema juhendaja.

Magistritööde teemad ja juhendajad kinnitatakse vastavalt TLÜ akadeemilisele kalendrile oktoobrikuus ÜTI poolt täpsustatud tähtajaks. Magistritöö valmimise protsess juhendaja ja teema valimisest magistritöö kaitsmiseni on järgmine:

- 1) lõputöö teema ja juhendaja kinnitamine teise õppeaasta sügissemestril;
- 2) lõputöö esitlemine magistriseminaris teise õppeaasta sügissemestril;
- 3) õppekava kuraatoriga kooskõlastatud avalduse esitamine lõputöö teema ja juhendaja deklareerimiseks ÕISis (vt Lisa 7) ÜTI poolt määratud tähtajaks;
- 4) ÜTI direktori korraldus lõputöö teema ja juhendaja määramiseks;
- 5) lõputöö esitamine elektroonselt (pdf) ÜTI poolt määratud tähtajaks.
- 6) algmaterjalide ja ideede originaalsusse ning viitamise korrektsuse kontrollimiseks üliõpilastöodes kasutab ÜTI plagiadituvastusprogrammi URKUND. Üliõpilane laeb tähtajaks oma lõputöö ja enda ning juhendaja poolt digiallkirjastatud autorideklaratsiooni/lihtlitsensti vastavasse Moodle pesasse. Kui üliõpilase ja juhendaja allkiri autorideklaratsioonile/lihtlitsentsile antakse paber kandjal, siis pikeneb esitamise tähtaeg järgmise tööpäeva kella 10.00-ni.
- 7) infot Moodle pesa kohta jagavad õppenõustajad.
- 8) Moodle saadab lõputöö automaatselt plagiadituvastusprogrammi Urkund. Raport tulemusega tehakse kättesaadavaks kaitsmikomisjoni liikmetele.

Käesolev juhend keskendub eelkõige magistritööde koostamise, vormistamise ja kaitsmise nõuetele ÜTI sotsioloogia suunas. Lisaks on lõpetajal väga soovitatav tutvuda ka Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskirja vastavate sätetega (7. peatükk, Lõputöö kaitsmine ja lõpueksami sooritamine).

3.1 Magistritöö eesmärk

Magistritöö eesmärgiks on anda üliõpilastele võimalus keskenduda mingi aktuaalse sotsioloogilise probleemi praktilisele ja teoreetilisele analüüsile; õpetada otsima, refereerima ja analüüsima erialast kirjandust ning sellest lähtudes püstitama uurimisprobleemi; kriitiliselt analüüsima olemasolevaid uurimistulemusi ning nende saamiseks kasutatavaid meetodeid; anda võimalus rakendada õpingutes omandatud sotsioloogilisi uurimis- ja andmetöötlusmeetodeid, kasutades selleks empiirilisi andmeid ja andmebaase; õpetada kirjutama kokkuvõtet ja resümeed käsitletud probleemist ja saadud tulemustest; arendada oskust iseseisvate järelduste tegemiseks.

Magistritöö peab sisaldama käsitletava valdkonna analüüsi, hinnanguid erinevatele seisukohtadele ja empiirilise või teoreetilise materjali analüüsi, mis kokkuvõttes võimaldaks autoril teha iseseisvaid järeldusi.

Magistritöö suuline kaitsmine õpetab magistrandile oma tööst suulise ja visuaalse ettekande tegemist ning väitluses oponendiga selle kaitsmist.

3.2 Juhendaja ja teema valimine ning magistritöö projekti koostamine

Magistritööde juhendajateks on reeglina ÜTI sotsioloogia suuna õppejõud või RASI teadurid. Sotsioloogia eriala magistritöö juhendajal peab olema doktorikraad või sellega võrdsustatud kvalifikatsioon (soovitavalt sotsioloogia erialal). Iga õppeaasta alguses pakuvad sotsioloogia õppejõud ja teadurid välja teemavaldkonnad, mille hulgast on üliõpilastel võimalik valida endale sobiv teema. Teema võib üliõpilane ka ise välja pakkuda ning pöörduda juhendaja leidmiseks õppekava kuraatori või vastava valdkonnaga tegeleva õppejõu/teaduri poole. Magistritöö teema aitab täpsustada juhendaja.

Lõputöö teema ja juhendaja kinnitamiseks esitab üliõpilane ÜTI sotsioloogia eriala õppenõustaja-spetsialistile vastava avalduse (vt.Lisa 7). Avaldus esitatakse hiljemalt teise õppeaasta sügissemestril ÜTI direktori korraldusega määratud kuupäevaks. Pärast avalduse esitamist kooskõlastab õppekava kuraator magistritöö teema ja juhendaja ning need kinnitab ÜTI direktor oma korraldusega.

Erandina ning põhjendatud juhul (tulenevalt teema vastavusest juhendaja tegevusvaldkonnale) võib lõputöö olla kaasjuhendaja. Õppekava kuraator hindab, kas üliõpilase soov kaasjuhendaja järele on põhjendatud. Kaasjuhendamise otsustab ÜTI direktor. Majavälise kaasjuhendaja määramine on erand ja selle otsustab ÜTI direktor.

Potentsiaalsel juhendajal on õigus keelduda üliõpilase poolt valitud teemat juhendamast, kui juhendatavate tööde arv ületab koormuse või juhendaja ei tunne ennast antud valdkonnas piisavalt pädevana. Üliõpilasel on õigus taotleda juhendaja vahetamist, esitades ÕIS-s vastava põhjendatud taotluse, millel on nii endise kui uue juhendaja nõusolekud ja uue teema nimetus.

Kui lõputöö teema ja juhendaja on kinnitatud, tuleb üliõpilasel koostada lõputöö projekt. Üliõpilase ja juhendaja poolt allkirjaga kinnitatud projekt koosneb järgmistest osadest:

- teema nimetus, töö koostaja;
- teema valiku põhjendus
- keskne uurimisprobleem ja uurimistöö eesmärk;
- soovitatav on viitamine mõnele olulisemale kirjandusallikale või tunnustatud autori kontseptsioonile;
- kasutatavad andmed ja uurimismeetodid;
- töö tegemise etappide ajakava;
- juhendaja nimi, allkiri.

Magistritöö projekti pikkuseks on 1-4 lehekülge. Magistritöö projekti esitletakse magistriseminaris

3.3 Juhendamine

Magistritöö on üliõpilase iseseisev uurimistöö, juhendaja roll on nõustav ja suunav. Juhendaja roll jõustub, kui juhendaja ja teema on direktori korraldusega kinnitatud. Peale teema kinnitamist on soovitatav sõlmida juhendaja ja üliõpilase vaheline kirjalik juhendamiskokkulepe (näidis lisas 5). Juhendaja abistab üliõpilast vastavalt eelnevalt kokkulepitud ajagraafikule teema valikul, uurimisprobleemi ja hüpoteeside/

uurimisküsimuste sõnastamisel, aitab valida uurimismeetodeid, soovitab kirjandust, kontrollib töö vastavust sisulistele ja vormilistele nõuetele.

Juhendajal on õigus lõpetada üliõpilase juhendamine, kui üliõpilane ei pea kokkulepitud tähtaegadest kinni, rikub uurimistöö eetikanõudeid (vt. ISA eetikakoodeks) või eirab juhendajapoolseid soovitusi. Juhendamise lõpetamisest tuleb üliõpilast ja õppekava kuraatorit kirjalikult teavitada.

Töö lõppvariant tuleb juhendajale esitada kokkuleppel juhendajaga piisava ajavaruga, et juhendaja jõuaks enne kaitsmisele esitamist tervikliku töö läbi vaadata. Juhendaja annab omapoolse nõusoleku töö esitamiseks kaitsmisele ja kinnitab seda (digi) allkirjaga.

Juhendaja esitab lõputöö kaitsmisel oma hinnangu kas kohapeal suuliselt või üks päev enne kaitsmist kirjalikult, koos hindeettepanekuga. Hinnangu andmisel lähtub juhendaja magistritööle kehtestatud hindamiskriteeriumitest (lisas 4).

3.4 Uurimistöö liigid ja sisulised nõuded

Lõputöö on reeglina empiiriline uurimus, lubatud on ka teoreetilised uurimused. Lõputöös võib kasutada nii kvantitatiivseid kui kvalitatiivseid analüüsimeetodeid. Magistritööna võib kaitsmiseks esitada ka ilmumiseks vastuvõetud akadeemilise artikli (tase 1.1, 1.2, 3.1, lisainfo klassifikatsioonide kohta vt www.etis.ee).

Kvantitatiivse lähenemise korral tuleb üliõpilasel uurimisküsimustest, töö teoreetilistest alustest ja empiirilisest taustast lähtuvalt püstitada hüpoteesid. Analüüsimeetodite kirjeldus peab selgitama, mida on kavas teha: milliseid tunnuseid (sõltuv, sõltumatu(d)) kasutatakse ja millisele uurimisküsimusele/hüpoteesile selle kaudu vastus saadakse. Andmeanalüüsi struktuur järgib hüpoteeside loogikat. Töös kirjeldatakse tabelites ja/või joonistes esitatud tulemusi (sh olulisustõenäosuste näitajaid) ning tehakse järeldused hüpoteeside kehtimise kohta, seda ka negatiivse tulemuse korral. Arutelu või kokkuvõtte osas seostatakse tulemused töö teoreetilise raamistikuga ning varasemate uuringutega. Tabelid ja joonised esitatakse töö põhiosas või vajadusel lisana.

Magistritöös on kvantitatiivse andmeanalüüsi puhul nõutav järgmiste statistiliste meetodite valdamine ja rakendamine:

- Sagedustabelite ja risttabelite analüüs (hii-ruut või jääkide analüüs)

- Keskmiste võrdlemine ja korrelatsioonanalüüs (t-test, ANOVA, Post-hoc testid, Pearson, Spearman, vm)
- Mitmemõõtmelise statistilise analüüsi meetodid: regressioon, faktoranalüüs, klasteranalüüs, vm

Valik tehakse vastavalt konkreetsele andmestikule, püstitatud uurimisküsimustele ning hüpoteesidele, kuid nõutav on vähemalt ühe kõrgema taseme meetodi kasutamine (loetelus nr 3). Kindlasti peab tulemusi kontrollima statistilise olulisuse testidega vm statistilist olulisust hindavate meetoditega.

Kvalitatiivse lähenemise korral on uurimisküsimused fokuseeritud, loogiliselt välja arendatud uurimisprobleemist ning kooskõlas töö eesmärkidega. Andmete kogumise ja analüüsimise meetodid on valitud tulenevalt uurimisküsimustest, vastavaid valikuid on töös põhjendatud, kriitiliselt hinnatud (sh hinnang enese rollile uurijana ja eetikale) ning kirjeldatud sellise põhjalikkuse astmega, et on võimalik aru saada materjali kogumise ja analüüsimise protsessist. Sõltuvalt mahust võib materjali kogumise protsessi selgitavad materjalid ära tuua ka magistritöö lisana (nt intervjuuplaan, artiklite valimise põhimõtted vms, vastavalt kasutatud andmetele). Kasutatud meetodite kirjelduses on keskendutud oma tegevuse selgitamisele, viiteid varasemale kirjandusele on kasutatud enda valikute põhjendamiseks ja vastavate argumentide toetuseks. Kodeerimisprotsessi ja analüüsi käiku on põhjalikult kirjeldatud, nõutav on lisas tuua ära vastavalt kasutatud meetodi spetsiifikale kas koodipuu, kodeerimisjuhend vm struktureeritud analüüsiprotsessi selgitus. Andmete analüüsi esitus on loogiliselt struktureeritud, süstemaatiline, mitmekülgne ning põhjalik ja järgib valitud meetodile omast esitusviisi (nt intervjuutsitaatide esiletoomine jms). Analüütiline osa ei või piirduda vaid andmete ümberjutustamisega, vaid peab olema analüütiline ja tooma eelkõige esile analüüsis leitud kesksed kategooriad ja neid mõjutavad tegurid, seoseid erinevate kategooriate vahel jne. Sõltuvalt töö spetsiifikast on tulemuste esitamiseks väga soovitatav kasutada sobivaid visualiseerivaid ja koondavaid esitusviise: leitud tüpoloogiad koondavaid tabeleid, protsesside-vahelisi seoseid väljendavaid joonised vms. Arutluse või kokkuvõtte osas seostatakse enda järeldused analüütiliselt varasemate uuringute ja teoreetiliste käsitlustega: neid omavahel võrreldes, kriitiliselt hinnates ja selle kaudu edasi arendades. Sõltuvalt tööst tuuakse kvalitatiivse uurimuse puhul sedalaadi arutlust vahel juba analüütilisse ossa, kui varasem teoreetiline käsitlus võimaldab analüüsivat materjali sisukamalt tõlgendada.

Empiiriline uurimus

Empiirilise uuringu eesmärgiks on teiste autorite teoreetiliste käsitluste või empiiriliste uuringute analüüsile tuginedes esitada oma teoreetiline positsioon, püstitada hüpoteesid/uurimisküsimused ja viia nendest lähtuvalt läbi andmete kogumine ja analüüs või olemasolevate andmete analüüs. Empiiriliste tööde puhul peab autor väga täpselt kirjeldama kasutatud meetodeid ja andmeid.

Teoreetiline uurimus

Töö eesmärgiks on olemasolevate teoreetiliste käsitluste ja/või uuringute baasil välja töötada oma lähenemine uurimisprobleemile, kriitiliselt ja võrdlevalt analüüsida erinevaid käsitlusi. Empiirilist informatsiooni esitatakse ainult siis, kui see on vajalik teoreetilise lähenemise selgitamiseks. Teoreetiline uurimus ei tohi piirduda ainult allikate refereerimise ja kirjeldamisega, vaid peab sisaldama nende analüüsi ning pakkuma autori-poolseid tõlgendusi ja seisukohti.

Teaduslik artikkel

Magistritööna esitamiseks sobib ka avaldatud või avaldamiseks ametlikult vastu võetud eelretsenseeritav artikkel, mis on magistrandi ainuautorluses või ta on artikli esimene autor. Üldjuhul eeldatakse artikleid klassifikaatoriga 1.1, 1.2 või 3.1 (vaata www.etis.ee), aga eelneval kooskõlastusel õppekava kuraatoriga on mõeldav ka teiste eelretsenseeritud artiklite kvalifitseerumine. Juhul, kui artiklil on autoreid rohkem kui üks, tuleb see õppekava kuraatoriga eelnevalt kooskõlastada. Mitme autoriga artikli puhul tuleb täpselt välja kirjutada magistrandi panus.

3.5 Magistritöö kaitsmine

Magistritöid kaitstakse ÜTI sotsioloogia õppesuunas, direktori korraldusega kinnitatud komisjoni ees avaliku kaitsmisena, vastavalt käesolevas juhendis kirjeldatud avaliku kaitsmise käigule.

Avaldus magistr töö lõpliku pealkirja ja juhendaja deklareerimiseks tuleb üliõpilasel esitada ÕISis kaks nädalat enne magistr töö esitamise tähtaega. Töö pealkiri tuleb esitada nii eesti kui inglise keeles. Magistr töö tuleb esitada Moodle keskkonda elektrooniliselt sotsioloogia ÜTIs kinnitatud tähtjaks. Töö esitamistähtaeg määratakse vastavalt TLÜ akadeemilises kalendris märgitule (tavapäraselt kolm kuni neli nädalat enne kaitsmisi).

Magistr tööde eelkaitsmist ei toimu, kaitsmiseks valmistatakse magistriseminaril. Magistr töö kaitsmisele lubamise otsustab sotsioloogia suuna õppejõudude koosolek, lähtudes magistr tööle kehtestatud miinimumnõuetest. Lõputöö tagasilükkamisel on võimalus esitada edasiarendatud töö uuesti järgmisel semestril. Üliõpilasel on õigus saada informatsiooni tagasilükkamise põhjuste kohta.

Lõputöö retsensendi määrab vastava õppekava kuraator konsulteerides vajadusel juhendajaga. Lõputööle antakse hinnang kirjaliku vormikohase retsensiooniga. Retsensioon sisaldab hinnangut lõputöö nõuetele vastavuse kohta. Magistr tööde retsensentidele kehtivad samad kvalifikatsiooninõuded, mis juhendajatele. Lõputööl on üks retsensent. Retsensent peab esitama retsensiooni, mis lähtub alapeatükis 1.6 ja lisas 4 kirjeldatud kriteeriumidest ning andma tööle oma hinnangu vastavalt ülikoolis kehtivatele hindamiskriteeriumitele. Retsensioon tuleb esitada õppenõustajale elektrooniliselt vähemalt kolm tööpäeva enne kaitsmiskuupäeva. Töö autorile edastatakse retsensioon e-kirja teel vähemalt üks tööpäev enne kaitsmiskuupäeva.

Magistr tööde kaitsmiskomisjoni kuulub vähemalt 75 protsenti doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga õppejõude/teadureid. Kaitsmiskomisjon on otsustusvõimeline, kui kaitsmisel viibib vähemalt 2/3 selle liikmetest (sh esimees). Kaitsmised toimuvad TLÜ akadeemilise kalendri kohaselt ÜTIs kinnitatud kuupäevadel.

Lõputöö avalik kaitsmine toimub suulise ettekande ja väitluse vormis.

Kaitsmise käik:

1. Protseduuri juhataja, kelleks reeglina on kaitsmiskomisjoni juhataja, kuulutab kõigi kohal viibijate ees välja kaitsmise alguse ja tutvustab kaitsmis(t)e päevakava.
2. Protseduuri juhataja annab lõputööd kaitsvale üliõpilasele sõna oma töö tutvustamiseks.
3. Üliõpilane esitab oma ettekande, mille pikkus on 15-20 minutit. Autor annab ülevaate oma tööst keskendudes analüüsile, põhitulemustele ja järeldustele, soovitatav on oma ettekande illustreerimiseks kasutada projektoriga näidatavaid materjale. Slaidide koostamisel tuleks pidada silmas, et teksti esitataks pigem vähem ja suure tähesuurusega (miinimum 18 punkti). Võimalusel tuleks esitada ülevaatlikke jooniseid, graafikuid, tabeleid, skeeme jms.
4. Üliõpilase sõnavõtu lõppedes pöördub protseduuri juhataja retsensendi poole ning palub tal esitada lõputöö kohta oma arvamus.
5. Retsensent esitab kokkuvõtlikult oma hinnangu magistritöö peamiste seisukohtade, töö teostamise taseme ja tulemuste kohta. Järgnevalt esitab retsensent küsimused. Kui retsensent kohal ei viibi, loeb protseduuri juhataja või tema poolt volitatud isik retsensendi kirjaliku arvamuse ja küsimused ette. Järgnevalt toimub arutelu kaitsja ja retsensendi (või viimase puudumisel protseduuri juhataja) vahel. Kokku kestab retsensendi sõnavõtt, kaitsja vastamine küsimustele ja arutelu 10–15 minutit.
6. Kaitsmisprotseduuri juhataja annab sõna komisjoni liikmetele, küsimuste esitamiseks tööd kaitsvale üliõpilasele, arutelu jätkub üliõpilase ja komisjoni vahel.
7. Kaitsmisprotseduuri juhataja annab sõna kõigile kohal viibijatele küsimuste esitamiseks tööd kaitsvale üliõpilasele. Arutelu jätkub üliõpilase ja kohal viibijate vahel.
8. Sõna antakse töö juhendajale omapoolse arvamuse esitamiseks. Kui juhendaja ei viibi kohal, loeb tema kirjaliku arvamuse ette kaitsmisprotseduuri juhataja.
9. Üliõpilasele antakse võimalus lõpp- ja tänusõnadeks (komisjoni, retsensendi, juhendaja jt tänamine).
10. Protseduuri juhataja kuulutab lõputöö avaliku kaitsmise lõppenuks. Kogu protseduur

ühe magistritöö kaitsmise kohta kestab vastavalt ajakavale 45–60 minutit.

11. Kaitsmiskomisjon hindab kaitstud töid kinnisel koosolekul samal päeval või kõigi antud perioodi magistritööde kaitsmiste järgselt. Kaitsmiskomisjoni otsuse teeb teatavaks protseduuri juhataja nii üliõpilasele kui kõigile kohal viibijatele. Kui kaitsja ei saa kohal olla, siis saab ta hinde teada ühe tööpäeva jooksul ÕIS-s.

Magistritööd on hindelised. Magistritööd hindab kaitsmiskomisjon. Hinde määramisel arvestab komisjon kirjaliku töö taset ja töö avalikku kaitsmist. Magistritöödele esitatavad hindamiskriteeriumid on esitatud punktis 1.6 ja lisas 3.

Kaitstud magistritööd säilitatakse elektrooniliselt TLÜ Akadeemilise Raamatukogu repositooriumis.

3.6 Magistritööde hindamine

Tööde hindamisel lähtutakse allpoololevatest kriteeriumitest (üksikasjalikud hindamiskriteeriumid on esitatud lisas 3):

- töö vastavus püstitatud eesmärgile;
- teema piiritletus ja fokuseeritus;
- autori analüüsivõime, erialase kirjandusega töötamise oskus;
- empiirilise materjali kogumise, töötlemise ja üldistamise oskus, kasutatud uurimismeetodite valdamine;
- mida uut pakub töö võrreldes senise teadmisega ja kui adekvaatselt on see uus töös esile toodud, milline on autori omapoolne akadeemiline panus;
- töö terviklikkus: töö ülesehituse loogilisus ja eri osade omavaheline vastavus (pealkiri vs sisu, meetod vs töö eesmärk, sissejuhatus ja kokkuvõte vs sisu jne.), teoreetilise ja empiirilise osa omavaheline seostatus;
- töö keeleline (grammatiline, ortograafiline ja terminoloogiline) tase ja stiililine ühtsus;
- töö vastavus nõutavale mahule ja vormistusnõuetele, korrektsus allikate kasutamisel ja viitamisel;
- töös kirjeldatud seisukohtade esitamine ja argumenteerimine ning küsimustele vastamine avaliku kaitsmise käigus.

Töö peab olema teostatud kooskõlas ISA eetikakoodeksiga.

4. MAGISTRITÖÖ VORMISTAMINE

4.1 Magistritöö maht ja struktuur

Magistritöö maht (ilma tiitellehe, sisukorra, kasutatud kirjanduse ja lisadeta) on 24 EAP mahus 60-70 lehekülge (1 lk = 1800 tähemärki tühikuteta).

Magistritöö koosneb reeglina järgmistest osadest, kusjuures iga konkreetse töö struktuur ja peatükkide pealkirjad koostatakse sisulistest kaalutlustest lähtudes:

Empiiriline uurimus:

- **tiitelleht** (kujunduse näidis: vt. lisa 1);
- Tiitellehe pöördel tuleb esitada **autorideklaratsioon** (vt lisa 5)
- **resümee** – uurimuse eestikeelne lühikokkuvõte (maks. 1 A4 lk, 1,0 reavahe), kus kirjeldatakse uurimuse eesmärke, sisu ja tulemusi. Sellele lisatakse loetelu (4-6) võtmesõnadest, mis kõige enam iseloomustavad antud tööd. Töös mittesisalduvat informatsiooni resümeele ei lisata;
- **abstract**– uurimuse lühikokkuvõte ehk resümee tõlge, reeglina inglise keeles (võib olla ka saksa, prantsuse või vene keeles) koos pealkirja ja autori nimega (maks. 1 A4 lk, 1,0 reavahe);
- **eessõna** (soovi korral) – eessõnas on võimalik väljendada isiklikke põhjuseid uurimisteema valikuks, tänusõnu jms;
- **sisukord** – töö põhiosast tuleb sisukorras kajastada kõiki numeratsiooniga tähistatud pealkirju. Sisukorda lisatakse, kuid ei numereerita: sissejuhatus, kokkuvõte, kirjanduse loetelu, resümee, lühendite loetelu, lisad jm töö iseseisvad osad;
- **lühendite loetelu** (vajadusel) – töös kasutatavad lühendid ja märgised täissõnaliste väljendustega;
- **sissejuhatus** – autoripoolne teema valiku, teema aktuaalsuse ja käsitluse uudsuse põhjendus; töö eesmärgi, uurimisküsimuste, kasutatavate teooriate,

andmestiku ja meetodite lühikirjeldus. Sissejuhatuses antakse ka ülevaade töö struktuurist. Sissejuhatuses ei tooda ära teoreetilise ja empiirilise analüüsi käigus saadud tulemusi ja järeldusi; tekst ei tohiks sisaldada liigseid andmeid ega ületada 1/10 töö põhiosa mahust;

- **töö teoreetilise perspektiivi esitamine**, varasematele uurimustele ning olulisematele teoreetilistele käsitlustele tuginedes – antakse ülevaade uurimisteema varasematest teoreetilistest ja empiirilistest käsitlustest ning uuritava valdkonna kontekstist, mille tulemusel täpsustatakse uurimisküsimused ja kvantitatiivse meetodi puhul püstitatakse ja põhjendatakse hüpoteesid. Iga hüpoteesi juures peab olema põhjendatud, millistele teoreetilistele käsitlustele või varasematele uuringutele see tugineb.
- **uurimismeetodid**
 - kasutatud metodoloogia ja vastavate valikute põhjendus;
 - valimi koostamise ja andmete kogumise (või kasutatud andmebaasi) kirjeldus;
 - hüpoteesides/uurimisküsimustes sisalduvate põhimõistete operatsionaliseerimine;
 - kasutatud analüüsimeetodite kirjeldus ja põhjendus;
- **empiiriline uurimus** – uurimuse tulemuste kirjeldamine ja järelduste esitamine, nende seostamine töös käsitletud teoreetilise lähenemisega. Tulemused esitatakse tabelite või joonistena, kas põhitekstis või lisana. Kvantitatiivse meetodi puhul hinnatakse hüpoteeside kehtivust (ka negatiivset tulemust). Kvalitatiivsete meetodite puhul on oluline kesksete mõistete omavaheline haakumine ning nende seos empiirilise materjaliga;
- **järeldused ja arutlus** – uurimistulemuste üle arutlemine, seostatuna varasemate uurimuste ja teooriatega. Sealjuures antakse hinnang, kuivõrd on suudetud realiseerida töö eesmärk ning mil moel tulemused vastavad eelnevalt püstitatud uurimisküsimustele. Hinnatakse tulemuste üldistatavust, sh uurija rolli, andmete kvaliteeti ja sobivust. Saadud tulemusi tuleb hinnata ka üldisemas kontekstis, mis võimaldab esile tuua autoripoolse panuse teema analüüsil.

- **kokkuvõte** – annab ülevaate töö tulemustest töö eesmärgist lähtuvalt, sealhulgas ka teoreetilisest ja metodoloogilisest panusest. Käsitleda tuleb võimalusi antud töö rakendusteks ning esitada visioon antud teema edasise uurimise perspektiivide ja probleemide kohta. Kokkuvõttes ei esitata uut infot ega liigseid andmeid ja see ei ületa 1/10 töö põhiosa mahust.
- **kasutatud allikate loetelu** – loetelu kõigist töös kasutatud ja viidatud materjalidest. Magistritööde puhul on nõutav minimaalselt 40 allikat. Soovitav on kasutada APA nõuete põhiste viitamise korda, kirjanduse loetelu tuuakse ära tähestikulises järjekorras. Kaudviiteid tuleb vältida. Kui see pole kuidagi võimalik, tuleb tekstis esitada andmed algallika kohta. Viidete vormistuse kohta vt ka lisa 2.
- **lisad** – suuremahulised tabelid, joonised, väljavõtted allikatest (näiteks dokumentidest), uurimismeetodite üksikasjalik kirjeldus jm andmed ja abimaterjalid, mis on vajalikud töö seisukohtade kinnitamiseks või selgitamiseks, kuid oma mahu või sisu poolest hakkaksid teksti lugemist takistama. Iga lisa nummerdatakse ning alustatakse uuel lehel.

Teoreetilise uurimuse puhul on nõuded ja töö ülesehitus üldjoontes samad kui empiirilise uuringu puhul. Teemaarendus koosneb probleemi varasemate käsitluste analüüsist kirjanduse põhjal, mis esitatakse loogiliselt järgnevate peatükkidena ja sisaldavad autori omapoolseid seisukohti.

4.2 Lehekülgede kujundus

Töö vormistamisel kasutatakse valget paberit formaadiga A4. Lehe servadest jäetakse 2,5 cm ülalt, alt ja paremalt; lehe vasakust servast on soovitatav jätta köitmisvaru 3 cm.

Trükikiri: Times New Roman või Calibri, tähesuurus 12 punkti.

Tekst trükitakse reavahega 1,5. Tabelite pealkirjades, jooniste allkirjades, intervjuutsitaatide puhul ja viidetes (v.a. viidete vahel) on soovitatav kasutada reavahet 1,0.

Töö iseseisvad koostisosad (peatükid, kokkuvõte, kirjanduse loetelu jne) algavad uuel lehelt. Kui pealkirjaga samale lehele ei mahu vähemalt kolm rida sellele järgnevat teksti, tuleb trükkimist alustada uuel lehelt.

Töö liigendatuse esiletoomiseks on soovitatav kasutada pealkirjade ees numeratsiooni kolme kõrgema taseme pealkirjade puhul (need tuuakse välja ka sisukorras), väiksemate alajaotuste puhul on pealkiri ülejäänud tekstist soovitatav eraldada rasvast ja/või kaldkirja kasutades. Töö pealkirjades sõnu “peatükk”, “punkt” jms ei kasutata.

Kõikide peatükkide ja teiste iseseisvate osade (sissejuhatus, kokkuvõte, lisad jne) pealkirjad on soovitatav kirjutada suurtähtedega. Alljaotuste (alapeatükk, punkt jm) pealkirjad on soovitatav kirjutada väiketähtedega (suure algustähega). Pealkirjade lõppu punkti ei panda, pealkirjad peavad olema lühikesed ning lakoonilised ja vastama töö sisule. Sõnade poolitamine ja lühendite kasutamine pealkirjas ei ole soovitatav.

NB! Oluline on järgida kogu töö lõikes ühtset vormistusstiili.

4.3 Keel ja stiil

Töö kirjutatakse eesti keeles, lisatakse kokkuvõte (*abstract*) reeglina inglise või saksa, prantsuse või vene keeles (vt ka p.2.1, *Magistritöö struktuur*). Lõputöö koostamiseks valdkonnas enamkasutatavas võõrkeeles tuleb esitada vastav avaldus õppekava kuraatorile. Võõrkeeles tööle lisatakse eestikeelne pikem resümee.

Teadusliku töö kirjutamisel tuleb arvestada, et tekst oleks asjalik, kergesti mõistetav ja väljendused ühetähenduslikud. Hoiduda tuleks liigsest sõnavoolavusest ja tarbetutest kordustest, lohakast keelekasutusest, keerulistest lausekonstruktsioonidest ja mittevajalikest võõrsõnadest. Slängisõnavara kasutamine peab olema läbimõeldud (nt väljendamaks mingit nähtust, hoiakut vms kõnekamalt) ning see tuleb eristada muust tekstist jutumärkidega. Ka lakoonilisus mõtete edastamisel võib muuta teksti raskesti loetavaks. Kõneviisi ja -vorm peavad olema ühtsed kogu töö ulatuses (näiteks kui kasutatakse umbisikulist tegumoodi “*on käsitletud...*”, “*töös analüüsitakse*”, siis tuleb seda kasutada järjekindlalt kogu töös).

Töös on võimalik kasutada ka **joonealuseid märkusi**. Seda tehakse reeglina lühemate selgituste esitamiseks, mis täiendavad põhitekstis esitatud mõttearendust, kuid mida ei

ole otstarbekas esitada põhitekstis.

Kvalitatiivse meetodi puhul tuuakse tavapäraselt tekstis ära tsitaate analüüsitud intervjuudest, artiklitest vms. Tsitaadid eristatakse muust tekstist jutumärkide ja kaldkirjaga, nende valik peab olema sisuliselt põhjendatud ning neid ei esitata rohkem kui vajalik. Sedalaadi uurimismaterjali esitamise puhul (nt intervjuukatked) tuleb arvestada ka uuritavate anonüümsuse nõudest tulenevate piirangutega.

Soovitav on paluda kaasüliõpilastel või mõnel kolleegidel töö enne esitamist läbi lugeda ja seda kommenteerida. Kirjutamise käigus muutub tekst liiga tuttavaks, mistõttu vasturääkivused, puudulikud seletused ning kirjavead võivad jääda endale märkamata.

4.4 Viitamine

Töös tuleb viidata kõiki kasutatud allikaid. Plagiaat, ehk loomevargus, st teiste autorite andmete, tekstide, tsitaatide, jooniste, tabelite jms kasutamine nendele viitamata on lubamatu. Mõne teise uurimuse raames kogutud publitseerimata andmete kasutamisel/analüüsimisel oma töös peab olema luba andmete valdajalt või kaasautoritelt. Plagiaat võib TLÜ Õppekorralduseeskirja kohaselt tuua kaasa üliõpilase eksmatrikuleerimise. Enne kaitsmisele lubamist kontrollitakse kõiki lõputöid plagiaadituvastussüsteemis URKUND.

Viitamine kasutatud allikale toimub vahetult selle lause järel, milles allikat kasutati, sulgudes autori, avaldamisaasta ja lehekülje lisamisega (näited vt lisa 2). Tsiteerimisel esitatakse sõna-sõnalt autori tekst, mis pannakse jutumärkidesse, väljajäetavad sõnad asendatakse nurksulgudes punktiiriga: [...]. Tsitaadis pole lubatud erinevatest kohtadest võetud lausekatkendeid liita üheks lauseks. Kui ühele ja samale allikale viidatakse ühel leheküljel enam kui üks kord, võib pärast esimest viidet kasutada järgmiste viidetena lühendit „sammas“ või „*ibid.*“ (ld k *ibidem* – samas kohas), lisades lehekülgede nr. (näit: sammas, lk 105). Samuti võib kasutada lühendit *op.cit.* (ld k viidatud teos – *opus citatum*).

Allikate nimekirjas esitatakse kõik materjalid, millele töös on viidatud, ja ainult need. Allikad esitatakse üldjuhul ühes nimekirjas, eristamata erinevat tüüpi väljaandeid. Juhul, kui töö empiiriliseks materjaliks on tekstilised või audio-visuaalsed materjalid (nt ajaleheartiklid, ametlikud dokumendid, intervjuud, internetitekstid või raadio- ja

televisioonisaated), tuleb viited empiirilisele materjalile esitada eraldi nimekirjana.

Teaduslikul publitseerimisel on kasutusel mitmeid erinevaid viitamise süsteeme, mille kohta on kerge leida näiteid kirjandusest. Käesoleva juhendi lisas toodud näited on tehtud ühe süsteemi järgi, mis on ÜTI sotsioloogia suuna üliõpilastööde vormistamisel soovituslik. Juhul, kui kasutatakse mõnda teist süsteemi, tuleb seda teha järjekindlalt.

4.5 Tabelid ja joonised

Tabelid ja joonised nummerdatakse jooksvalt ning paigutatakse teksti sisse peale vastavat viidet tekstis. Tabelitele kirjutatakse pealkiri (näit: *Tabel 1. Lõputööde teemad*) ja joonisele allkiri (näit: *Joonis 1. Üliõpilaste vanuseline jaotus*), vastava tabeli või joonise juurde. Kui autor kasutab kirjandusest pärinevaid jooniseid või tabeleid, tuleb algallikale viidata. Kui autor kasutab enda tehtud arvutusi, tuleb kasutatud allikana viidata andmete algallikale ja enda arvutustele (näit: *Allikas: ETU 2016, autori arvutused*).

LISA 1

Tiitellehe kujunduse näidis

TALLINNA ÜLIKOOL

Ühiskonnateaduste instituut

Sotsioloogia suund

Eesnimi Perekonnanimi

PEALKIRI

Töö liik (Essee/Referaat/Uurimistöö/Bakalaureusetöö/Magistritöö)

Juhendaja:

Teaduskraad Eesnimi Perekonnanimi

Töö esitamise koht/

Tallinn

Aasta

Viitamine ja kasutatud allikate loetelu vormistamine**Tekstisisene viitamine**

Siin peatükis toodud näited pärinevad kogumikust Heidmets (peatoim) 2007. Näidete paremaks eristamiseks selgitavast tekstist on need siinkohal toodud teises kirjastiilis.

Teksti koostamisel kasutatud allikmaterjale tuleb tekstis viidata vahetult vastava koha juures. Enamasti lisatakse viide vastava fraasi lõppu, kujul: (Autor aasta: lk).

Ametlikult on ka kodakondsuseta isikutele tagatud samad majanduslikud ja sotsiaalsed garantiid, mis kodanikele (Lagerspetz ja Joons 2006: 187).

Kui viidatakse kasutatud teose kesksetele seisukohtadele ja järeldustele, mille puhul konkreetset teksti osa ei ole võimalik esile tuua, siis lehekülgedele viidata vaja ei ole:

Sõltuvus ei ole ainult füüsiline sõltuvus uimastist vaid ka elustiilist, mis uimastitega kaasneb (Allaste ja Lagerspetz 2006).

Kui autori nimi kajastub põhitekstis, siis seda vahetult järgnevas viites kordama ei pea:

Näiteks uuris Rajasalu (2003: 20-21) erinevalt eelmainitud töödest seost majanduskasvu (dünaamika) ning majandusvabaduse taseme vahel.

Kui allikal on pikk pealkiri, tuleb viidata pealkirja lühendades ning punktiirjoont kasutades:

2000. aastal läbi viidud Euroopa töötingimuste uurimus näitas, et tööstress on seljavalude järel tööga seonduvate terviseprobleemide hulgas teisel kohal (Third European... 2001).

Kui tekstil on kolm või enam autorit, siis märgitakse viidete puhul ainult esimene autor ja lisatakse „jt“ või „et al.“:

Euroopa riikide puhul on eristatud erinevat tüüpi tööturu paindlikkuse ja töötajate kindlustatuse kombinatsioone (Pochic jt 2003).

Allikate loetelu vormistamine

Siin peatükis toodud näited pärinevad tuginevad allikale: *Publication Manual of the American Psychological Association* (4th ed.). (1995). Washington, DC: American Psychological Association.

Kasutatud allikmaterjale vormistatakse loetelus alljärgnevalt (NB! Allikate loetelus kasutatakse viidete vormistamisel (lühendid, kuupäev jne) kas vastava materjali algkeelt (nt ingliskeelse teksti puhul inglise keelt, eestikeelse puhul eesti keelt jne) või läbivalt eesti keelt):

Ajakirja artikkel:

Viidatakse põhimõttel: Autor (aasta). Pealkiri. *Ajakirja nimetus, köide, (nr), lk.*

Klimoski, R., & Palmer, S. (1993). The ADA and the hiring process in organizations. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 45(2), 10-36.

Elektroonse artikli viide koostatakse sarnaselt tavapärase artikli viitega, lisada tuleb aga veebiaadress (täielik URL) ja sulgudes allika kasutamise kuupäev. Mõnedel artiklitel on DOI-number (*Digital Object Identifier*, elektroonilise allika ID). DOI numbriga viitamisel ei pea lisama kasutamise aega ega veebiaadressi.

Desjardins, R., & Rubenson, J. (2013). Participation Patterns in Adult Education: the role of institutions and public policy frameworks in resolving coordination problems. *European Journal of Education*, 48 (2), 262–280. <https://doi.org/10.1111/ejed.12029>

Publitseerimisel olev artikkel:

Zuckerman, M., & Kieffer, S. C. (forthcoming). Race differences in face-ism: Does facial prominence imply dominance? *Journal of Personality and Social Psychology*.

või

Zuckerman, M., & Kieffer, S. C. (ilmumas). Race differences in face-ism: Does facial prominence imply dominance? *Journal of Personality and Social Psychology*.

Raamatud ja brošüürid:

Viidatakse põhimõttel: Autor (aasta). *Pealkiri*. Ilmumise koht: Kirjastus

Cone, J. D., & Foster, S. L. (1993). *Dissertations and theses from start to finish: Psychology and related fields*. Washington, DC: American Psychological Association.

Gibbs, J. T., & Huang, L. N. (eds). (1991). *Children of color: Psychological interventions with minority youth*. San Francisco: Jossey-Bass.

Rosenthal, R. (ed.) (1987). *Meta-analytic procedures for social research* (Rev. ed.). Newbury Park, CA: Sage.

Merriam-Webster's collegiate dictionary (10th ed.). (1993). Springfield, MA: Merriam-Webster.

Heidmets, M. (peatoim.). (2007). *Eesti Inimarengu Aruanne 2006*. Tallinn: Ühiskondliku Leppe Sihtasutus.

Tõlgitud või kordustrükis raamatud:

Laplace, P. -S. (1814/1951). *A philosophical essay on probabilities* (F. W. Truscott & F. L. Emory, Trans.). New York: Dover.

Weber, M. (1920/2007). *Protestantlik eetika ja kapitalismi vaim*. Tallinn: Varrak.

Artikkel või peatükk kogumikus:

Viidatakse põhimõttel: Autor (aasta). Artikli pealkiri. Kogumiku toimetaja, *Kogumiku pealkiri* (artikli lk-d). Ilmumise koht: Kirjastaja.

Massaro, D. (1992). Broadening the domain of the fuzzy logical model of perception. In H. L. Pick, Jr., P. van den Broek, & D. C. Knill (Eds.), *Cognition: Conceptual and methodological issues* (pp. 51-84). Washington, DC: American Psychological Association.

Vetik, R. (2007). Eesti inimarengu indeks võrdluses teiste riikidega. Kogumikus M. Heidmets (peatoim.), *Eesti Inimarengu Aruanne 2006* (lk. 8-10). Tallinn: Ühiskondliku Leppe Sihtasutus.

Bergmann, P. G. (1993). Relativity. In *The new encyclopedia Britannica* (Vol. 26, pp. 501-508). Chicago: Encyclopedia Britannica.

või

Bergmann, P. G. (1993). Relativity. Kogumikus *The new encyclopedia Britannica* (Kd. 26, lk. 501-508). Chicago: Encyclopedia Britannica.

Kui entsüklopeedia märksõnal ei ole autorit, siis algab viide märksõnaga, millele järgneb aasta.

Publitseerimata uuringud:

Almeida, D. M. (1990). *Fathers' participation in family work: Consequences for fathers' stress and father-child relations*. Unpublished master's thesis, University of Victoria, British Columbia, Canada.

või

Almeida, D. M. (1990). *Fathers' participation in family work: Consequences for fathers' stress and father-child relations*. Käsikirjas magistratöö, University of Victoria, British Columbia, Canada.

Internetist pärinevad allikad:

Lähtutakse samadest juhistest kui publitseeritud materjalide puhul: autor, aasta või kuupäev, materjali nimetus, aadress, aga lisatakse lehekülje külastamise kuupäev.

Smith, R. (1999). University Colleges in Gotland. URL <http://www.gotland.com> (11.03.2013)

Vahendatud viitamine ehk kaudviited (ERANDINA):

Näiteks, kui Seidenbergi ja McClellandi uuringut on tsiteeritud Colthearti ja tema kaasautorite töös, siis kasutatud kirjanduse loetelusse kirjutatakse see allikas, millega

lõputöö autor on tutvunud:

Coltheart, M., Curtis, B., Atkins, P., & Haller, M. (1993). Models of reading aloud: dual-route and parallel-distributed-processing approaches. *Psychological Review*, 100, 589–608.

Töös kirjutatakse: Seidenbergi ja McClellandi uurimus (tsiteeritud Coltheart, Curtis, Atkins & Haller, 1993 järgi).

Uuringud, andmebaasid:

Kasutatud andmebaasi puhul viidatakse põhimõttel:

Uuringu nimetus (läbiviimise aasta). Läbiviija.

Eesti tööjõu-uuring (1999). Statistikaamet.

Intervjuud

Intervjueeritud isik mainitakse nimeliselt ainult siis, kui selleks on tema nõusolek. Intervjuud võib paigutada muude allikate hulka peamiselt siis, kui on tegemist nn. ekspertintervjuudega ning kui nende hulk ei ole suur. Kui intervjuusid on mitmeid või kui intervjuumaterjal on uurimuse peamiseks empiiriliseks materjaliks, paigutatakse intervjuud eraldi nimekirja. Reeglina on uurimusintervjuud anonümiseeritud, sel juhul need nummerdatakse ning viidatakse vajaduse korral intervjuu numbrile. Sellisel juhul neid ei loetleta allikate nimekirjas, vaid teksti sees peatükis, milles esitletakse uurimusmaterjal.

Land, T. (2016). *Intervjuu Tallinna Ülikooli rektori Tiit Landiga*. Tallinn, 11.05.2016

Ametlikud dokumendid

Siseministerium (2003). *Kodanikeühenduste rahastamine riigieelarvelistest vahenditest 2001–2003. Valitsusasutustelt kogutud andmete põhjal koostatud ülevaade*.

Raadio- ja televisioonisaated

Aktuaalne kaamera (2016). Eesti Rahvusringhääling. ETV, 22. mai 2016 kl. 21.00. Lisada tuleb salvestise link.

Viidates raadio- või telesaates toimunud intervjuule tuleb lisada tsiteeritava isiku nimi.

Heliplaadid

Jerusalem (1987). *Dancing on the Head of the Serpent*. JM records JMRLP 55001 [LP].

Filmid

Tallinnfilm (1969). *Viimne reliikvia*. Produtsent: Raimund Felt, režii: Grigori Kromanov.

Õigusaktid

Riigi Teataja on kättesaadav elektrooniliselt ja alati aktuaalses seisus, seega õigusakti

vahepealseid muudatusi kirjes ei näidata, vaid märgitakse üksnes esimene ja viimane avaldamismärge. Vahepealsele redaktsioonile viidates tuleb märkida esimese ning kasutatud redaktsiooni avaldamismärge. Õigusaktide puhul, mis ei ole avaldatud Riigi Teatajas, tuleb avaldamiskohana märkida akti andnud organi veebileht, ajaleht või muu allikas, kus õigusakt on avaldatud.

Akti nimetus. (Vastuvõtmise aasta). – Andmed algallika kohta. Link allikale (kasutamise kuupäev).

Autoriõiguse seadus. (2000). – RT I 1992, 49, 615... RT I, 14.06.2013, 5.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/114062013005> (06.02.2014)

BAKALAUREUSETÖÖ (URIMISTÖÖ) HINDAMISKRITEERIUMID

F – töö on plagiaat ja/või ei ole seotud õppekavaga. Töö ei täida E kriteeriumi nõudeid.

	A	B	C	D	E
Probleemipüstitus	Probleem on aktuaalne, konkreetse valdkonna mõttes põhjendatud ja oluline, arendab edasi varasemaid töid või pakub rakendusliku lahendi. Probleem ja uurimisküsimused on selgelt sõnastatud, konkreetset piiritletud ning vastavad suurepäraselt uurimistöö eesmärgile.	Probleem on aktuaalne ja oluline. Probleem ja uurimisküsimused on loogiliselt seostatud ning vastavad väga hästi uurimistöö eesmärgile.	Probleemi aktuaalsus ja olulisus on sõnastatud. Probleem ja uurimisküsimused on selged ja hästi seostatud.	Probleemi aktuaalsus ja olulisus pole veenvalt esitatud. Probleem ja uurimisküsimused on üldtasandil omavahel seostatud, kuid leidub üksikuid küsitavusi.	Probleem ja uurimisküsimused on laialivalguvad ning uurimistöö teemaga ainult vähesel määral seostatud.
Teoreetiline osa	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust, mis katab töö seiskohalt olulisi allikaid ning loob seoseid eri autorite ja käsitluste vahel. Autor on töö valdkonna olulisi allikaid sünteesinud. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on selge ning teooriat on empiirilises analüüsis süsteemselt rakendatud. Töö pakub teoreetilises või empiirilises plaanis senisesse teadmisesse uutset panust. Isegi kui see panus on tagasihoidlik, suudab tudeng seda töös välja tuua ja põhjendada.	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust. Töö jaoks olulised ja asjakohased vaatenurgad on kaetud. Autor on töö probleemiga seotud allikaid kriitiliselt analüüsinud ja sünteesinud. Seos teooria, empiiria ja uurimisküsimuste vahel on selge ning teoreetilisi teadmisi on osatult empiirilises analüüsis rakendada.	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust ning töö jaoks olulised ja asjakohased vaatenurgad on kaetud. Autor on töö probleemiga seotud allikaid kriitiliselt analüüsinud ja sünteesinud ning töö sisaldab autori loodud temaatilisi üleminekutekst e. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on arusaadav, teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis rakendatud, kuid seoseid on loodud vähesel määral.	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust, mis katab enamasti töö seisukohalt asjakohaseid teoreetilisi käsitlusi. Autor on töö probleemiga seotud teooriat vähesel määral kriitiliselt analüüsinud ning töö sisaldab üksikuid autori loodud temaatilisi üleminekuid. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on tuvastatav, teoreetilisi teadmisi on püütud hiljem empiirilises analüüsis rakendada, kuid seoste loomine on kohati ebapiisav.	Teooriaosa põhineb piiratud arvu akadeemilistel allikatel ning katab hädapärastl ära töö seisukohalt asjakohaseid teoreetilisi seisukohti. Töö teooriaosa on referatiivne. Teooria, empiiria ja uurimisküsimused on omavahel üldsõnaliselt seotud. Teooria ja empiirilise analüüsi seos on nõrk.
Empiiriline osa¹	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib	Empiiriliste andmete kogumise	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib	Empiiriliste andmete kogumise meetodi sobivus

	<p>uurimisküsimustele vastamiseks ning meetodivalik on allikatele toetudes hästi põhjendatud ja uurimisväli piiritletud. Andmekogumise ja analüüsi meetodeid on rakendatud korrektselt kõigis töö etappides. Kõik andmekogumise ja analüüsi võtmemõistest on allikate põhjal defineeritud. Autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana. Valim või andmestik sobib uurimisküsimustele vastamiseks. Tulemuste esitamine on selge ja ülevaatlik ning järgib meetodi parimaid praktikaid. Valimit, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud põhjalikult.</p>	<p>uurimisküsimustele vastamiseks ja meetodivalik on põhjendatud ja uurimisväli piiritletud. Andmekogumise ja analüüsi meetodeid on rakendatud korrektselt kõigis töö etappides. Suurem osa andmekogumise ja analüüsi võtmemõistest on allikate põhjal defineeritud. Valim või andmestik sobib uurimisprobleemile vastamiseks. Autor mõistab ja on maininud enda rolli uurijana. Tulemuste esitamine on selge ja ülevaatlik. Valimit, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud põhjalikult.</p>	<p>meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks, kuid meetodi valiku põhjendus ei ole piisav. Autor valdab kasutatud meetodit üldjoontes hästi, kuigi võib leiduda väiksemaid küsitavusi. Suurem osa andmekogumise ja analüüsi võtmemõistest on allikate põhjal defineeritud. Empiiriliste andmete hulk ja kvaliteet on piisav ja võimaldab uurimisküsimustele vastata. Tulemused on esitatud ülevaatlikult. Valimit, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud piisavalt.</p>	<p>üldjoontes uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Meetodi valiku põhjendus pole piisav. Autor valdab valitud andmekogumise meetodit mõningate probleemidega. Kõik esitatud empiirilised andmed on töö jaoks olulised ja seostuvad mingil moel uurimisküsimustega. Samas on andmeid, mille analüüs on puudulik. Empiiriliste andmete hulk ja kvaliteet ei pruugi olla piisav, aga võimaldab siiski teatud ulatuses uurimisküsimustele vastata. Tulemuste esitamine on konarlik. Valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on kohati puudulik.</p>	<p>uurimisküsimustele vastamiseks ja selle valiku põhjendus on küsitavad. Valitud uurimismeetodit kirjeldatakse väga üldises plaanis, selle rakendamisel on tehtud vigu. Töös esitatud empiirilised andmed ei ole kõik asjakohased ehk ei seostu piisavalt uurimisküsimustega. Tulemuste esitamine, valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on puudulik.</p>
Järeldused ja soovitus	<p>Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku ja argumenteeritud vastuse. Järeldused, mis on seotud empiiria ja teoreetilise osaga, on selged ja esitatud analüütiliselt ladiusalt. Järeldustes on uudseid lähenemismurki või seoseid, mida on asetatud laiemasse teoreetilisse/ühiskondlikku konteksti. Töös on selgelt välja toodud soovitus ja</p>	<p>Kõik uurimisküsimused on saanud argumenteeritud vastuse. Töö järeldused on seotud empiiria ja teoreetilise osaga. Tulemuste üle on arutletud analüütiliselt, eri probleemide avavalt ning tulemusi laiemasse teoreetilisse/ühiskondlikku konteksti asetades. Töös on</p>	<p>Kõik uurimisküsimused on saanud selge vastuse. Järeldustes arutletakse tulemuste üle, kuid arutelu jääb pealiskaudseks ning analüütiliselt keskpäraseks. Järeldused on asetatud laiemasse</p>	<p>Kõik uurimisküsimused on saanud vastuse, kuid erineva argumenteerituse astmega. Arutluskäik, kuidas tulemusteni jõuti, on tuvastatav. Järeldused jäävad üldiseks ning empiirilisel/analüütiliselt nõrgalt põhjendatuks. Järelduste üle arutlemine ja nende</p>	<p>Põhilisele uurimisküsimusele on vastatud, kuigi sellest tulenevad järeldused on üldised ning empiirilisel/analüütiliselt nõrgalt põhjendatud. Järeldused tulenevad eelnevast analüüsist, kuid on esitatud lihtsustatult ning tulemustest on tehtud mehaaniline ja pelgalt nentiv kokkuvõte. Töös</p>

	edasised uurimisvõimalused ning valitud lähenemise uurimuslikud piirangud.	välja toodud soovitud ja edasised uurimisvõimalused.	konteksti, kuid arutelu jääb analüütiliselt nõrgaks. Töös on välja toodud üksikud soovitud või edasised uurimisvõimalused.	laiemasse konteksti asetamine jääb napiks ning analüütiliselt nõrgaks. Töös on välja toodud üksikud soovitud või viited edasiste uurimisvõimalustele.	puuduvad soovitud ja edasised uurimisvõimalused.
Vormistus	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt korrektne. Leidub üksikuid trükivigu. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab suures osas nõuetele. Viitamises ei ole põhimõttelisi vigu. Viitekirjete vormistamises on üksikuid vigu. Töö on valdavalt akadeemilises keeles, kuigi õigekirjas võib olla üksikuid ebakorrektsusi ja/või leidub trükivigu.	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Viitamises on vigu, mis ei ole põhimõttelised.* Keelekasutuses leidub ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ning õigekeelsus- ja/või trükivigu.	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Hoolimata viitamisvigadest on allikad siiski tuvastatavad. Autori mõtte jälgitavus on raskendatud, võib olla keelelisi ebakorrektsusi Viitamises võib leiduda mitmeid vormistuslikke **ja ka mõni põhimõtteline vigu, kuid mitte plagiaati. Akadeemiline keelekasutus ei ole töös valdav: töö mitmes osas on ajakirjanduslikku ja kõnekeelset keelepruuki. Leidub mitmeid õigekeelsus- ja/või trükivigu, mis siiski ei takista teksti mõistmist.
Kaitsmine	Eeskujulikult vormistatud, näitlikustatud ja aja piires ette kantud esitus. Silmapaistev kaitsekõne (s.o huvi loomine töö teema ja sisu vastu). Suurepärane teoreetilise materjali valdamine ja ülevaade töö tulemustest. Oma arvamuse esitamisel väga head argumendid ja oskus ennast väljendada. Sissejuhatuse ja kokkuvõtte sidusus. Küsimustele vastamine on täpne ja ammendav.	Korrektset vormistatud ettekande esitus. Pädev kaitsekõne esitus. Küsimustele vastates oskab üliõpilane vastuseid põhjendada ja argumenteerida.	Selge struktuuriga ettekande, kus leidub mõningaid ebatäpsusi. Pädev kaitsekõne. Küsimustele vastused on osaliselt argumenteeritud.	Ettekande esitluses leidub mõningaid ebatäpsusi. Kaitsekõne on pädev, aga on puudusi kõne struktuuris ja esitamiseviisis. Tekib raskusi oma seisukohtade põhjendamisel.	Ettekande esitluses leidub vastuolusid, vigu ja ebatäpsusi. Kaitsekõne jääb kohati arusaamatuks. Materjali mittevaldamine või ajast mittekindipidamine. Küsimuste vastused ei ole argumenteeritud ja/või on kohati arusaamatud.

*Põhimõtteline viga viitamisel: allikas on viitamata; allika kasutamine on töö seisukohast mittevajalik või on lahknevusi tekstisiseste viidete ja kasutatud kirjanduse vahel; viitekirjete osad on esitatud valesti ja segadust tekitavas järjekorras; allikas ei ole tuvastatav.

**Vormistuslik viga viitamisel: lõputöö eeskirjaga kehtestatud viitamissüsteemide ebapiisav ja korrapäratu järgimine; vormistuslikud ebakorrektsused viitekirjetes ja tekstisisestes viidetes.

¹ Õigusteaduse suunal ei ole empiiriline osa kohustuslik, seetõttu ei kohaldu ilma empiirilise osata töödele need kriteeriumid.

LISA 4

MAGISTRITÖÖ (UURIMISTÖÖ) HINDAMISKRITEERIUMID

F – töö on plagiaat ja/või ei ole seotud õppekavaga/eriala uurimisdistsipliiniga. Töö ei täida E kriteeriumi nõudeid.

	A	B	C	D	E
Probleemi-püstitus	<p>Autor on toetunud probleemi käsitlemisel teiste autorite seisukohtadele ning uurimisvaldkonna varasematele töödele. Autor on esitanud diskussiooni, mis käsitleb probleemi uudsest vaatenurgast.</p> <p>Uurimisprobleem ja küsimused on selgelt sõnastatud ning peegeldavad seatud probleemi mitmetahuliselt, sh ilmneb autori panus probleemi põhjalikumasse lahendamisse.</p> <p>Autor suudab positsioneerida ja põhjendada oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise paradigma.</p>	<p>Uurimisküsimused peegeldavad seatud probleemi mitmetahuliselt. Autor on toetunud probleemi käsitlemisel teiste autorite seisukohtadele ning uurimisvaldkonna varasematele töödele ning probleemipüstistust ja käsitlust toetab diskussioon.</p> <p>Autor suudab positsioneerida oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise paradigma.</p>	<p>Autor on tõestanud probleemi aktuaalsust.</p> <p>Uurimisküsimused peegeldavad uurimisprobleemi mitmetahulisust ja tahkude vastastikuseid seoseid.</p> <p>Autor on toetanud probleemi teiste autorite seisukohtadega ning uurimisvaldkonna varasemate töödega, kuid diskussioon on vähene. Autor suudab määrata oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise paradigma.</p>	<p>Probleem on seotud erialaga, kuid autor on tõestanud probleemi aktuaalsust vähesel määral.</p> <p>Uurimisprobleem on trafaretne ja vähemõõtmeline.</p> <p>Uurimisprobleem ja küsimused on omavahel seostatud. Autor on toetanud probleemi teiste autorite seisukohtadega ning uurimisvaldkonna varasemate töödega, kuid puudub diskussioon. Autor suudab määrata oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning nimetab metodoloogilise paradigma.</p>	<p>Probleem on seotud erialaga, kuid autor ei ole tõestanud probleemi aktuaalsust. Autor on toetanud probleemi eri autorite seisukohtadega, kuid puudub diskussioon. Probleemipüstistust toetab uurimisvaldkonna varasemate tööde ülevaade, kuid probleem ei ole uudne. Uurimisprobleem ja uurimisküsimused on vähesel määral seotud. Uurimisküsimused on laialivalguvad. Autor nimetab metodoloogilise paradigma.</p>
Teoreetilise osa	<p>Teoreetiline lähtekoht katab arvukaid uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, mille hulgast on tehtud argumenteeritud valik. Autor näitab laialdasi teadmisi distsiplinaarsest uurimisprobleemist, mis asetub laiemasse diskussioonikonteksti.</p> <p>Teooriate esitus on</p>	<p>Teoreetiline lähtekoht katab mitmeid uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, tuues nende hulgast välja kõige olulisemad. Kasutatud on teemaga seotud kirjandust. Autor näitab oma teadmisi ka uurimisprobleemi laiemast distsiplinaarsest paiknemisest.</p>	<p>Teoreetiline lähtekoht katab piisavalt uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, tuues nende hulgast välja kõige olulisemad. Kasutatud on teemaga seotud kirjandust. Autor demonstreerib tagasihoidlikult oma teadmisi uurimisprobleemi laiemast distsiplinaarsest</p>	<p>Tööl on teoreetiline lähtekoht, mis avab töö kesksed mõisted ja annab uurimisküsimustele sobiva analüüsiraamistiku, kattes töö seisukohalt kõige tähtsamad teoreetilised käsitlused. Autor on loonud seoseid eri käsitluste vahel ning esitanud oma seisukohad. Kasutatud on teemaga seotud</p>	<p>Kasutatud on teemaga seotud kirjandust, mis jätab töö teoreetilise raamistiku liiga kitsaks, kuid autor on loonud üksikuid seoseid eri käsitluste vahel ning esitanud ka oma seisukohad, mille argumenteeritus jääb</p>

	<p>analüüsiv, allikakriitiline ja sünteesiv.</p> <p>Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis rakendatud süsteemselt ja loovalt. Teoreetilise osa jaotamine peatükkideks ja alapeatükkideks on hästi põhjendatud ja loogiline. Teoreetilise osa peatükid ja alapeatükid on seotud uurimisprobleemi/ küsimustega ning kannavad sisulisi nimetusi. Kasutatavad mõisteid ja nendevahelised seoseid on selgitatud.</p>	<p>Teooriate esitus on analüüsiv ja allikakriitiline.</p> <p>Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis süsteemselt rakendatud. Teoreetilise osa jaotamine peatükkideks ja alapeatükkideks on põhjendatud ja loogiline. Peatükid ja alapeatükid on seotud uurimisprobleemi/ küsimustega ning kannavad sisulisi nimetusi. Suuremat osa kasutatavaid mõisteid ja nendevahelisi seoseid on selgitatud.</p>	<p>paiknemisest.</p> <p>Teooriate esitus on analüüsiv ning autor on esitanud ka oma seisukohad.</p> <p>Teoreetiline raamistik on seotud töö empiirilise osaga. Teoreetilise osa ülesehitus on mõistetav, kuid mõned aspektid on kajastamata; mõned (ala)peatükid on põhjendamatult pikad või lühikesed ja/või kannavad nimetusi, mis ei ole piisavalt selgelt või sobivalt formuleeritud.</p>	<p>kirjandust.</p> <p>Seos teooria ja empiiria vahel on selgelt tuvastatav: teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis rakendatud, kuigi ebajärjekindlalt. Teoreetilise osa ülesehitus on mõistetav, kuid mõned aspektid on kajastamata; mõned (ala)peatükid on põhjendamatult pikad või lühikesed ja/või kannavad nimetusi, mis ei ole piisavalt selgelt või sobivalt formuleeritud.</p>	<p>tagasihoidlikuks. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on raskesti mõistetav. Teoreetiline osa jääb ülejäänud uuringu osadest eraldiseisvaks ning selle jaotumine peatükkideks ja alapeatükkideks on halvasti põhjendatud. Kõiki kasutatavaid mõisteid ning nendevahelisi seoseid ei ole selgitatud.</p>
Empiiriline osa¹	<p>Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise ja analüüsi meetodit ning valimit on veenvalt põhjendatud, toetudes eri autoritele ning arutledes ka teiste metodoloogiliste võimaluste üle. Andmekogumise ja analüüsi protsessi on selgelt kirjeldatud.</p> <p>Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud mitut andmeanalüüsi meetodit, sh mitmemõõtmelist analüüsi; kajastatud on iga meetodi eeliseid ja piiranguid; eri tüüpi analüüside tulemused on esitatud sisuliselt seostatult;</p>	<p>Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise meetodit ja valimit on põhjendatud, toetudes eri autoritele ning nimetades ka teisi metodoloogilisi võimalusi.</p> <p>Andmekogumise ja analüüsi protsessi on kirjeldatud.</p> <p>Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud mitut andmeanalüüsi meetodit, sh mitmemõõtmelist analüüsi; eri tüüpi analüüside tulemused on esitatud sisuliselt seostatult; empiiriline analüüs ja tulemuste esitamine on põhjalik</p>	<p>Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise meetodit ja valimit on veenvalt põhjendatud, toetudes eri autoritele.</p> <p>Andmekogumise ja analüüsi protsessi on kirjeldatud.</p> <p>Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud kas üht meetodit keerukal tasandil või mitut analüüsiviisi, nende kooskasutamine on argumenteeritud; meetodi(te) rakendamisel on üksikuid vigu. Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsivise meetodid</p>	<p>Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise meetodit ja valimit on üldjoontes põhjendatud, toetudes eri autoritele.</p> <p>Andmekogumise ja analüüsi protsessi on kirjeldatud, kuid mitte piisavalt.</p> <p>Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud üht analüüsiviisi ja üht andmestikku vähekeerukal tasandil ja nende rakendamisel ei ole vigu.</p> <p>Töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana ning analüüsib oma rolli tulemuste mõjutajana. Valimi,</p>	<p>Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks.</p> <p>Kasutatud andmestik võimaldab anda üksikuid, fragmenteeritud hinnanguid uuritavale probleemile.</p> <p>Andmekogumise ja analüüsi protsessi on püütud kirjeldada.</p> <p>Analüüsi meetod on lihtne.</p> <p>Töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana. Kõik töös esitatud</p>

	<p>empiiriline analüüs ja tulemuste esitamine on laitmatu ning pakub uudset ja mitmekülgset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta; valim ja kasutatud andmestik on võimaldanud teha sisukaid üldistusi ja anda põhjalikke osahinnanguid uuritava objekti või nähtuse eri tahkude kohta.</p> <p>Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsimise meetodid on valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on põhjalik ja süstemaatiline, analüüsi käiku on põhjalikult kirjeldatud. Tulemused on tõlgendatud, nende esitus on loogiliselt struktureeritud ja järgib valitud meetodile omast esitlusviisi.</p>	<p>ja pakub mitmekülgset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta.</p> <p>Kvalitatiivse uuringu puhul: empiiriline analüüs ja tulemuste esitamine pakub uudset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta; valim ja kasutatud andmestik on võimaldanud teha sisukaid üldistusi ja anda põhjalikke osahinnanguid uuritava objekti või nähtuse kohta.</p> <p>Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsimise meetodid on valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on põhjalik ja süstemaatiline, analüüsi käiku on põhjalikult kirjeldatud. Tulemused on tõlgendatud, nende esitus on loogiliselt struktureeritud ja järgib valitud meetodile omast esitlusviisi.</p>	<p>on valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on süstemaatiline, analüüsi käiku on kirjeldatud; tulemused on tõlgendatud lähtuvalt, uurimisküsimusest; töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana ning analüüsib oma rolli tulemuste mõjutajana.</p> <p>Valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on piisav. Tulemuste esitamine on korrektne ning pakub uudset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta. Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis korduvalt rakendatud.</p>	<p>uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on küllaldane peamistele uurimisküsimustele vastamiseks. Tulemuste esitamine on üldjoontes korrektne ning pakub teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta.</p> <p>Kvalitatiivsete ja segameetodite puhul võib tudengi iseseisev, mahukas ja kvaliteetne töö andmete kogumisel ja/või uurimisinstrumendi iseseisval kujundamisel kompenseerida töö empiirilises analüüsis või teoreetilises osas olevaid puudujääke.</p>	<p>empiirilised andmed ei ole töö jaoks olulised ehk ei seostu piisavalt uurimisküsimustega. Tulemuste esitamine, valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus töös on küllaldane töös püstitatud põhilistele uurimisküsimustele vastamiseks.</p> <p>Kvalitatiivsete ja segameetodite puhul võib tudengi iseseisev, mahukas ja kvaliteetne töö andmete kogumisel ja/või uurimisinstrumenti iseseisval kujundamisel kompenseerida töö empiirilises analüüsis või teoreetilises osas olevaid puudujääke.</p>
<p>Järeldused ja diskussioon</p>	<p>Järeldused on seotud töö empiirilise ja teoreetilise osaga.</p> <p>Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku argumenteeritud vastuse.</p> <p>Töö järeldused on uudsed ning avavad uusi uurimisvõimalusi.</p>	<p>Järeldused on seotud töö empiirilise ja teoreetilise osaga.</p> <p>Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku argumenteeritud vastuse.</p> <p>Järeldused on arutlevad, need peegeldavad autori positsiooni</p>	<p>Järeldused on arutlevad, need peegeldavad uurimisprobleemi mitmetahulisust ja ning seovad tulemusi varasemate uuringute või teooriaga.</p> <p>Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku vastuse. Soovitusi ja edasisi uurimisvõimalusi ning töö piiranguid ja</p>	<p>Järeldused tulenevad eelnenud analüüsist, ent jäävad suhteliselt mehaanilisteks.</p> <p>Uurimisküsimused on saanud vastuse, ent erineva põhjalikkusega. Arutelu seob uurimisküsimuste vastuseid omavahel, ent tulemusi ei asetata laiemasse konteksti. Soovitused, edasised</p>	<p>Järeldused tulenevad eelnevast analüüsist. Uurimisküsimused on saanud vastuse, ent arutelu nende üle on minimaalne ja nentiv. Soovitusi ja edasisi uurimisvõimalusi ning töö</p>

	Järeldused on arutlevad, need sisaldavad autori hinnangut varasematele uuringutele, oma metodoloogilisele valikule ja töö piirangutele.	varasemate uuringute ja teooriate suhtes. On selgelt ja argumenteeritult välja toodud autori panus probleemi põhjalikumasse lahendamisse. Selgelt on välja toodud soovitusel, edasised uurimisvõimalused, töö piirangud ja panused.	panuseid on esitatud piisavalt.	uurimisvõimalused, töö piirangud ja panused on välja toodud, kuid vähesel määral.	piiranguid ja panuseid on käsitletud minimaalselt.
Vormistus	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Leidub üksikuid trükivigu. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab suures osas nõuetele. Viitamises ei ole põhimõttelisi* vigu. Viitekirjete vormistamises on üksikuid vigu. Töö on valdavalt akadeemilises keeles, kuigi õige kirjas võib olla üksikuid ebakorrektsusi ja/või trükivigu.	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Viitamises on vigu, mis ei ole põhimõttelised. Töö keel on üldiselt akadeemiline, kuigi üksikutes kohtades võib olla ning ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ning õigekeelsus- ja/või trükivigu.	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Kasutatud allikad on viidatud. Tekst on arusaadav, võib olla keelelisi ebakorrektsusi. Viitamises võib olla vormistuslikke** ja ka mõni põhimõtteline viga, kuid mitte plagiaati. Akadeemiline keelekasutus on töös valdav, kuid töö mitmes osades leidub ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ja/või kantseliiti. Leidub mitmeid õigekeelsus- ja/või trükivigu, mis siiski ei takista teksti mõistmist.
Kaitsmine	Kaitsmiseks on ette valmistatud korrektne ja sisukas esitlus. Üliõpilane toob kaitsmisel välja kõige olulisema oma töö kohta ning oskab ajalimiidist kinni pidada. Esinemine on kaasahaarav,	Kaitsmiseks on ette valmistatud korrektne ja sisukas esitlus. Üliõpilane toob kaitsmisel välja kõige olulisema oma töö kohta ning oskab ajalimiidist kinni pidada. Esinemine on kaasahaarav,	Töö kaitsmine on läbimõeldud ja ette valmistatud. Üliõpilane esitab kaitsmisel hea ülevaate oma tööst, kuid ei keskendu kõige olulisemale ja/või ületab etteantud ajalimiidi. Esinemine on pisut ebalev, kuid vastab	Töö kaitsmine on ette valmistatud, kuid ei keskendu kõige olulisemale ja/või ületab etteantud ajalimiidi. Esinemine on pisut ebalev või ei vasta kohati akadeemilisele stiilile. Üliõpilane on temaatikaga tuttav, kuid	Töö kaitsmine on ette valmistatud, kuid esitlus on laialivalguv ega anna tööst ja selle tulemustest selget pilti. Esinemine on ebalev. Leidub akadeemilisse konteksti

	informatiivne ning akadeemilisse konteksti sobilikus stiilis. Üliõpilane valdab teemat ning oskab pädevalt vastata ka otseselt töö piirest väljajäävatele küsimustele.	informatiivne ning akadeemilisse konteksti sobilikus stiilis. Üliõpilane valdab teemat ning oskab pädevalt vastata töö valdkonda puudutavatele küsimustele.	akadeemilisele stiilile. Üliõpilane on temaatikaga piisavalt tuttav, kuid oskab asjakohaselt vastata vaid tööga otseselt seotud küsimustele.	oskab asjakohaselt vastata vaid tööga otseselt seotud küsimustele.	sobimatut stiili. Üliõpilane on temaatikaga üldjoontes tuttav, kuid kõikidele küsimustele ei suuda adekvaatselt vastata.
--	--	---	--	--	--

* Põhimõtteline viga viitamisel: allikas on viitamata; allika kasutamine on töö seisukohast mittevajalik või on lahknevusi tekstisest viidete ja kasutatud kirjanduse vahel; viitekirjete osad on esitatud valesti ja segadust tekitavas järjekorras; allikas ei ole tuvastatav.

**Vormistuslik viga viitamisel: lõputöö eeskirjaga kehtestatud viitamissüsteemide ebapiisav ja korrapäratu järgimine; vormistuslikud ebakorrektsused viitekirjetes ja tekstisest viidetes.

¹ Õigusteaduse suunal ei ole empiiriline osa kohustuslik, seetõttu ei kohaldu ilma empiirilise osata töödele need hindamiskriteeriumid.

Juhendaja ja juhendatava kokkuleppe näidis

Tegemist on näidisega juhendaja ja juhendatava soovituslikust kirjalikust kokkuleppest, mida võib oma äranägemise järgi muuta. Kokkuleppe eesmärgiks on hõlbustada juhendaja ja juhendatava vahelist koostööd ning tagada tähtaegadest kinnipidamine.

Juhendatav:

- töötab läbi vajalikul hulgal teemakohast erialast kirjandust;
- arendab oma oskusi tööga seotud valdkondades;
- peab kinni uurimistööle esitatavatest eetikanõuetest;
- töötab läbi lõputööde koostamise juhendi;
- otsib iseseisvalt materjali;
- märgib korrektselt üles läbitöötatud materjalide allikad;
- toimetab keeleliselt oma tekste;
- peab kinni tähtaegadest ja on pidevalt aktiivne.

Juhendaja:

- aitab teema sõnastamisel ja eesmärkide püstitamisel;
- aitab sisu struktureerimisel;
- juhendab tööd sisu ja stiili osas;
- vaatab läbi ja kommenteerib talle saadetud materjali;
- aitab metoodika valikul;
- peab kinni kokku lepitud tähtaegadest;
- ei ole kohustatud parandama kirjavigu;
- ei ole kohustatud andma tagasisidet viimase hetke saadetistele vahetult enne töö esitamise tähtaega.

1. Sidepidamisreeglid:

- a. Regulaarne ülevaade töö hetkeolukorrast
 - i. Juhendatav annab kord kahe nädala jooksul e-kirja teel ülevaate oma töö hetkeseisust ja edenemistest / küsimustest;
 - ii. Juhendatav saadab korra kuus uue kirjaliku osa oma tööst;
- b. Tagasiside andmise kord
 - i. Juhendaja vastab e-kirjale kolme tööpäeva jooksul;
 - ii. Juhendaja annab tagasisidet talle saadetud materjalile nädala jooksul;
- c. Silmast silma kohtumised:
 - i. Vastavalt vajadusele aga soovitatavalt
 1. Töö eesmärgi, metoodika ja uurimisülesannete sõnastamiseks;
 2. Metoodika peatüki aruteluks;
 3. Tulemuste ja analüüsi peatüki aruteluks;
 4. Kaitsmise ettevalmistamiseks.

2. Juhendatava olemasolevad oskused ja ootused

- a. Teadmised meetoditest (õpingute jooksul läbitud kursused)
- b. Teoreetilised teadmised (õpingute jooksul läbitud kursused, lõputööga seotud teooriate tundmine)
- c. Eesmärgid seoses lõputööga (tulemus), edasised õpingud.

3. Ajakava

Autorideklaratsioon ja lihtlitsents

Mina _____

(autori nimi)

1. olen koostanud bakalaureusetöö/magistritöö iseseisvalt. Teiste autorite uurimistööd, olulised seisukohad kirjandusest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.
2. annan Tallinna Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

(lõputöö pealkiri)

mille _____ juhendaja _____ on

(juhendaja nimi)

- 2.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja elektroonilise avaldamise eesmärgil Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu repositooriumis alates lõputöö positiivsele tulemusele hindamisest kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
- 2.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu repositooriumis alates lõputöö positiivsele tulemusele hindamisest kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. olen teadlik, et punktis 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitset reguleerivatest õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Töö autor: _____

(digitaalne) allkiri, kuupäev

Töö on kaitsmisele lubatud.

Juhendaja: *(ees- ja perekonnanimi, teaduslik kraad)* _____

(digitaalne) allkiri, kuupäev

ÕIS-s esitatav avaldus lõputöö teema ja juhendaja määramiseks

avalduse liik: muud avaldused

kellele: Ühiskonnateaduste instituut

pealkiri: Bakalaureusetöö /magistritöö (valida õige) teema ja juhendaja kinnitamine

Üliõpilane:.....

.....

Üliõpilaskood:

.....

sisu:

AVALDUS

Palun kinnitada minu **bakalaureusetöö/magistritöö** teema

.....
.....(eesti ja inglise keeles)

ja juhendaja (juhendaja ees- ja perekonnanimi, e-posti aadress)
.....

Kinnitan, et olen teema ja juhendamise juhendajaga kokku leppinud. Tean, et teema ja juhendaja kinnitatakse lõplikult ÜTI direktori korraldusega.

Lugupidamisega

.....
Üliõpilase nimi ja kuupäev